

η) η καθ' υποτροπή τέλεση παραβάσεων ή προηγούμενων παραβάσεων του Κανονισμού (ΕΕ) 346/2013 και των κατ' εξουσιοδότηση αυτού εκδιδόμενων πράξεων, καθώς και της λοιπής νομοθεσίας της κεφαλαιαγοράς από το φυσικό ή νομικό πρόσωπο που είναι υπεύθυνο για την παράβαση,

θ) η λήψη μέτρων για την άρση της παράβασης στο μέλλον,

ι) οι ανάγκες της γενικής και ειδικής πρόληψης.

3. Οι αποφάσεις επιβολής διοικητικών κυρώσεων και μέτρων που εκδίδονται από την Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς σύμφωνα με την παρ. 1 υπόκεινται σε προσφυγή ή αίτηση ακυρώσεως, κατά περίπτωση, ενώπιον του διοικητικού εφετείου σύμφωνα με το άρθρο 25 του ν.3371/2005.

ΜΕΡΟΣ ΤΕΤΑΡΤΟ
Τροποποίηση του ν. 2971/2001
Άρθρο 23
Τροποποίηση του άρθρου 1 του ν.2971/2001

1. Οι παρ. 1, 2 και 3 του άρθρου 1 του ν. 2971/2001 (Α' 285) αντικαθίστανται ως εξής:

«1. «Αιγιαλός» είναι η ζώνη ξηράς, που βρέχεται από τη θάλασσα κατά τις μεγαλύτερες και συνήθεις αναβάσεις των κυμάτων της. Ο αιγιαλός αποτελεί ουσιώδες στοιχείο του φυσικού περιβάλλοντος της χώρας, που προστατεύεται από την Πολιτεία, η οποία το διαχειρίζεται σύμφωνα με τη φύση του και τον κοινόχρηστο χαρακτήρα του.

2. «Παραλία» είναι η ζώνη της ξηράς, η οποία προστίθεται στον αιγιαλό, σύμφωνα με τα άρθρα 3 έως 10, προς εξυπηρέτηση της επικοινωνίας της ξηράς με τη θάλασσα και αντίστροφα, καθώς και για τη διατήρηση και προστασία των ακτών από τη διάβρωση και γενικότερα την προστασία του αιγιαλού. Με την επιφύλαξη της παραγράφου 5 του άρθρου 7, το πλάτος της παραλίας καθορίζεται σε τουλάχιστον τριάντα (30) και μέχρι πενήντα (50) μέτρα από τη γραμμή του αιγιαλού. Υφιστάμενα όρια του σχεδίου πόλης ή διαμορφωμένων, με ισχύουσα διοικητική πράξη, οικιστικών περιοχών ή οικισμών προϋφισταμένων του 1923 δεν θίγονται.

3. «Παλιός αιγιαλός» είναι η ζώνη ξηράς, η οποία προκύπτει από τη μετακίνηση της ακτογραμμής προς τη θάλασσα, οφείλεται σε φυσικές προσχώσεις ή νόμιμα τεχνικά έργα και προσδιορίζεται από τη νέα γραμμή αιγιαλού και το όριο του παλαιότερα υφιστάμενου αιγιαλού.»

2. Η παρ. 8 του άρθρου 1 του ν.2971/2001 αντικαθίσταται ως εξής:

«8. «Λιμενικά έργα» είναι εκείνα, που εκτελούνται ολικά ή μερικά στον αιγιαλό, την παραλία, την όχθη, την παρόχθια ζώνη, το υδάτινο στοιχείο, τον πυθμένα και το υπέδαφος του βυθού της θάλασσας, λιμνοθάλασσας, λίμνης και της κοίτης πλεύσιμου ποταμού ή στη ζώνη λιμένα, καθώς και εκείνα που επιφέρουν διαμόρφωση ή αλλοίωση των χώρων αυτών.»

Άρθρο 24
Τροποποίηση του άρθρου 2 του ν.2971/2001

Το άρθρο 2 του ν. 2971/2001 αντικαθίσταται ως εξής:

«Άρθρο 2

Κυριότητα αιγιαλού, παραλίας, όχθης, παρόχθιας ζώνης, υδάτινου στοιχείου, πυθμένα και υπεδάφους του βυθού της θάλασσας, λιμνοθάλασσας, λίμνης και κοίτης πλεύσιμου ποταμού

1. Ο αιγιαλός, η παραλία, η όχθη, η παρόχθια ζώνη, το υδάτινο στοιχείο, ο πυθμένας και το υπέδαφος του βυθού της θάλασσας, λιμνοθάλασσας, λίμνης και της κοίτης πλεύσιμου ποταμού, είναι πράγματα κοινόχρηστα και ανήκουν κατά κυριότητα στο Δημόσιο, το οποίο έχει υποχρέωση να τα προστατεύει και να τα διαχειρίζεται σύμφωνα με τις αρχές της αειφορίας και του χωροταξικού σχεδιασμού.

2. Η προστασία των κοινοχρήστων πραγμάτων της παραγράφου 1 είναι ευθύνη του Κράτους, το οποίο μεριμνά για την οργάνωση και λειτουργία ολοκληρωμένου συστήματος καταγραφής, διαχείρισης, εποπτείας και ελέγχου τους, σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις.

3. Κύριος προορισμός των κοινοχρήστων πραγμάτων της παραγράφου 1 είναι η ελεύθερη και ακώλυτη πρόσβαση του κοινού προς αυτά, καθώς και η επικοινωνία της ξηράς με τη θάλασσα, λιμνοθάλασσα, λίμνη ή ποταμό. Με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών, ύστερα από εισήγηση του κατά περίπτωση αρμόδιου Υπουργού, επιτρέπεται η εξαίρεση τμημάτων των κοινοχρήστων πραγμάτων της παραγράφου 1 από την κοινή χρήση, αποκλειστικά και μόνο για την εξυπηρέτηση επιτακτικού δημοσίου συμφέροντος που αφορά τη δημόσια ασφάλεια, την υγεία και την προστασία του φυσικού και πολιτιστικού περιβάλλοντος. Επιτρέπεται, επίσης, η παραχώρηση των πραγμάτων αυτών μόνο κατά χρήση, σύμφωνα με τις διατάξεις της κείμενης νομοθεσίας.

4. Απαγορεύεται η κατασκευή κτισμάτων και εν γένει η τοποθέτηση κατασκευασμάτων στον αιγιαλό, την παραλία, την όχθη, την παρόχθια ζώνη, το υδάτινο στοιχείο, τον πυθμένα και το υπέδαφος του βυθού της θάλασσας, λιμνοθάλασσας, λίμνης και της κοίτης πλεύσιμου ποταμού. Κατ' εξαίρεση επιτρέπεται μόνο η εκτέλεση έργων για την επιδίωξη των σκοπών, τους οποίους προβλέπει ο παρών νόμος, καθώς και για τη διευκόλυνση πρόσβασης στους χώρους αυτούς ατόμων με ειδικές ανάγκες (ΑΜΕΑ). Αν μεταξύ αιγιαλού και δημόσιας οδού, κατά την έννοια των άρθρων 2,3 και 4 του ν.3155/1955 (Α' 63) και του άρθρου 1 του π.δ.347/1993 (Α' 146), παρεμβάλλεται ιδιωτικό ακίνητο πρέπει να υπάρχει ελεύθερη δίοδος για την ακώλυτη και ασφαλή πρόσβαση στον αιγιαλό από τη δημόσια οδό σύμφωνα με την πολεοδομική νομοθεσία.

5. Ο παλαιός αιγιαλός και η παλαιά όχθη των μεγάλων λιμνών και των πλεύσιμων ποταμών ανήκουν στη δημόσια κτήση, είναι ανεπίδεκτα κτήσης ιδιωτικών δικαιωμάτων και καταγράφονται ως πράγματα κοινόχρηστα που ανήκουν κατά κυριότητα στο Δημόσιο, το οποίο τα προστατεύει και τα διαχειρίζεται κατά τις διατάξεις του παρόντος νόμου. Με την παρούσα δεν θίγονται ήδη κτηθέντα ιδιοκτησιακά δικαιώματα και ισχύουσες συμβάσεις παραχώρησης.»

Άρθρο 25

Τροποποίηση του άρθρου 3 του ν.2971/2001

Στο άρθρο 3 του ν.2971/2001 προστίθεται παράγραφος 5 ως εξής:

«5. α) Συνιστάται στο Υπουργείο Οικονομικών Δευτεροβάθμια Επιτροπή Χάραξης των ορίων του αιγιαλού, της παραλίας και του παλαιού αιγιαλού, η οποία αποτελείται από α) Έναν Πρόεδρο του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους (Ν.Σ.Κ.), ο οποίος προτείνεται από τον Πρόεδρο του Ν.Σ.Κ. με τον αναπληρωτή του, ως Πρόεδρο, β) έναν εκπρόσωπο της Διεύθυνσης Δημόσιας Περιουσίας της Γενικής Γραμματείας Δημόσιας Περιουσίας του Υπουργείου Οικονομικών με τον αναπληρωτή του, γ) ένα μηχανικό της Διεύθυνσης Τεχνικών Υπηρεσιών του Υπουργείου Οικονομικών με τον αναπληρωτή του, με ειδικότητα τοπογράφου ή πολιτικού μηχανικού ή, αν δεν υπάρχει τέτοιος, με ειδικότητα τεχνολόγου τοπογράφου μηχανικού, δ) έναν εκπρόσωπο του Υπουργείου Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής με τον αναπληρωτή του, ε) έναν εκπρόσωπο του Υπουργείου Περιβάλλοντος με τον αναπληρωτή του με ειδικότητα τοπογράφου ή πολιτικού μηχανικού ή μηχανικού περιβάλλοντος. Γραμματέας της Επιτροπής ορίζεται υπάλληλος της Διεύθυνσης Δημόσιας Περιουσίας. Η Επιτροπή συγκροτείται με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών και συνεδριάζει κατά τις ώρες λειτουργίας των δημόσιων υπηρεσιών.

β) Με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών ρυθμίζεται κάθε θέμα σχετικό με τη λειτουργία της Επιτροπής.

γ) Αρμοδιότητα της Επιτροπής είναι η εξέταση των ενδικοφανών προσφυγών στις περιπτώσεις επανακαθορισμού του αιγιαλού, της παραλίας και του παλαιού αιγιαλού κατά το άρθρο 7Α.»

Άρθρο 26

Τροποποίηση του άρθρου 7Α του ν.2971/2001

Στο άρθρο 7Α προστίθεται παράγραφος 4 ως εξής:

«4. Κατά της απόφασης επανακαθορισμού της οριογραμμής αιγιαλού, παραλίας και παλαιού αιγιαλού επιτρέπεται η άσκηση ενδικοφανούς προσφυγής, μέσα σε αποκλειστική προθεσμία τριάντα (30) ημερών από την ανάρτησή της στην ιστοσελίδα του Υπουργείου Οικονομικών, από τους έχοντες έννομο συμφέρον, ενώπιον της Δευτεροβάθμιας Επιτροπής της παραγράφου 5 του άρθρου 3. Η ενδικοφανής προσφυγή κατατίθεται στην αρμόδια Κτηματική Υπηρεσία, η οποία την αποστέλλει αμελλητί και πάντως μέσα σε δέκα (10) εργάσιμες ημέρες, μαζί με ολόκληρο το σχετικό φάκελο στη Δευτεροβάθμια Επιτροπή. Η απόφαση της

Δευτεροβάθμιας Επιτροπής εκδίδεται μέσα σε ένα τρίμηνο από την περιέλευση σ' αυτήν της ενδικοφανούς προσφυγής και του φακέλου, κοινοποιείται στον προσφεύγοντα σύμφωνα με τις διατάξεις της παραγράφου 2 του άρθρου 84 του Κ.Ε.Δ.Ε., τοιχοκολλάται στο Κατάστημα του οικείου Δήμου και αναρτάται στην ιστοσελίδα του Υπουργείου Οικονομικών.».

Άρθρο 27

Τροποποίηση του άρθρου 9 του ν.2971/2001

Το πρώτο εδάφιο της παρ. 1 του άρθρου 9 του ν. 2971/2001 αντικαθίσταται ως εξής: «1.Η Επιτροπή, πριν από τη χάραξη της οριογραμμής του αιγιαλού και της παραλίας, διεξάγει αυτοψία και λαμβάνει υπόψη τις φυσικές και λοιπές ενδείξεις, που επηρεάζουν το πλάτος του αιγιαλού και της παραλίας και ιδίως:».

Άρθρο 28

Τροποποίηση του άρθρου 11 του ν. 2971/2001

Το άρθρο 11 του ν. 2971/2001 αντικαθίσταται ως εξής:

«Άρθρο 11

Υφιστάμενα έργα και εγκαταστάσεις με βάση αναπτυξιακούς νόμους και συμβάσεις που έληξαν

«1.α) Μετά τη λήξη σύμβασης που έχει συναφθεί από το Ελληνικό Δημόσιο, τον Ελληνικό Οργανισμό Τουρισμού (Ε.Ο.Τ.), τη Γενική Γραμματεία Αθλητισμού ή τους Ο.Τ.Α. με τρίτους ή τη λήξη παραχώρησης από το Ελληνικό Δημόσιο, κατ' εφαρμογή διατάξεων αναπτυξιακών νόμων, που αφορούν έργα και εγκαταστάσεις, που έχουν εκτελεσθεί ύστερα από άδεια αρμόδιας αρχής σε αιγιαλό, παραλία, όχθη, παρόχθια ζώνη, υδάτινο στοιχείο, πυθμένα και υπέδαφος του βυθού της θάλασσας, λιμνοθάλασσας, λίμνης και κοίτης πλεύσιμου ποταμού, ο Υπουργός Οικονομικών και ο καθ' ύλην αρμόδιος Υπουργός αποφασίζουν, αιτιολογημένα, με κοινή απόφαση, ύστερα από σχετικό αίτημα ενδιαφερομένου για τη διατήρηση ή μη αυτών και καθορίζουν τη χρήση τους. Με την ίδια απόφαση ορίζεται το χρονικό διάστημα της παραχώρησης και χρήσης τους, το οποίο δεν μπορεί να είναι μεγαλύτερο από είκοσι (20) χρόνια και καθορίζεται το αντάλλαγμα κατά το άρθρο 16 Α, το οποίο αναπροσαρμόζεται ανά πενταετία.

β) Ο ενδιαφερόμενος υποβάλλει στην κατά τόπο αρμόδια Κτηματική Υπηρεσία αίτηση συνοδευόμενη από τεχνικό φάκελο θεωρημένο από τη Διεύθυνση Τεχνικών Έργων της οικείας Περιφέρειας, στον οποίο περιλαμβάνεται διάγραμμα αποτύπωσης των υφισταμένων έργων και τεχνική έκθεση για τη στατική ικανότητα και λειτουργικότητά τους.

γ) Για τη διατήρηση και περαιτέρω παραχώρηση των έργων και εγκαταστάσεων της παρ. 1 ζητούνται οι σύμφωνες γνώμες του καθ' ύλην αρμόδιου Υπουργείου και του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας όσον αφορά την τήρηση της περιβαλλοντικής νομοθεσίας, καθώς και του Γ.Ε.Ν, στην περίπτωση έργων προς εξυπηρέτηση πλωτών μέσων. Οι γνώμες αυτές πρέπει να διατυπωθούν εντός αποκλειστικής προθεσμίας έξι (6) μηνών, άλλως οι κατασκευές κρίνονται μη διατηρητέες. Επιπλέον, ζητούνται οι γνώμες των αρμόδιων υπηρεσιών των Υπουργείων Εθνικής Άμυνας, Πολιτισμού και Αθλητισμού, Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής και Τουρισμού, για έργα που έγιναν από τον Ε.Ο.Τ. ή για λογαριασμό του ή αφορούν τουριστικούς λιμένες, εκτός αυτών που εμπίπτουν στις διατάξεις της περίπτ. β) της παραγράφου 4 του άρθρου 31 του ν. 2160/1993 (Α'118), εφόσον οι υπηρεσίες αυτές δεν έχουν γνωμοδοτήσει κατά τη διαδικασία της περιβαλλοντικής αδειότησης, και του οικείου Δήμου. Οι γνώμες πρέπει να διατυπωθούν εντός αποκλειστικής προθεσμίας τριών (3) μηνών, άλλως η διαδικασία συνεχίζεται χωρίς αυτές.

2. Σε περίπτωση που στα προς διατήρηση και παραχώρηση της χρήσης έργα και εγκαταστάσεις περιλαμβάνονται και τεχνικά έργα και εγκαταστάσεις που συνδέονται λειτουργικά και αποτελούν οργανικό σύνολο με αυτά που είχαν αρχικά εγκριθεί και έχουν κατασκευαστεί μέχρι την 28.7.2011 χωρίς άδεια ή καθ' υπέρβαση αυτής σε αιγιαλό, παραλία, όχθη, παρόχθια ζώνη, υδάτινο στοιχείο, πυθμένα και υπέδαφος του βυθού της θάλασσας, λιμνοθάλασσας, λίμνης και κοίτης πλεύσιμου ποταμού, είναι δυνατή η

διατήρηση και παραχώρηση της χρήσης τους με την κοινή απόφαση του Υπουργού Οικονομικών και του καθ' ύλην αρμόδιου Υπουργού τη παρ. 1. Στην περίπτωση αυτή εφαρμόζονται οι διατάξεις των περιπτ. β' και γ' της παρ. 1.

3. Εφόσον στην απόφαση διατήρησης και παραχώρησης της χρήσης περιλαμβάνονται έργα και εγκαταστάσεις της παρ. 2, ο παραχωρησιούχος υποχρεούται μέσα σε αποκλειστική προθεσμία δύο (2) μηνών από την έκδοση της απόφασης περί διατήρησης και παραχώρησης να υποβάλλει αίτηση περί αδειοδότησης ή εξαίρεσης από την κατεδάφιση των μη καλυπτόμενων από την αρχική άδεια έργων κατά τη διαδικασία του άρθρου 14Α.

4. Η απόφαση περί διατήρησης και παραχώρησης της χρήσης ανακαλείται με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών, αζημίως για το Δημόσιο, σε περίπτωση μη υποβολής μέσα στην τασσομένη αποκλειστική προθεσμία των δύο (2) μηνών της αίτησης της παρ. 3 ή στην περίπτωση απόρριψής της.

5. Στην περίπτωση απόρριψης της αίτησης εκ των υστέρων αδειοδότησης ή εξαίρεσης από την κατεδάφιση, ο παραχωρησιούχος υποχρεούται να αποζηλώσει τις εγκαταστάσεις που υφίστανται χωρίς άδεια μέσα σε τρία (3) χρόνια από την ημέρα κατά την οποία η απόρριψη της αίτησης καθίσταται τελεσίδικη, άλλως η αποξήλωση διενεργείται από το Δημόσιο, η δε δαπάνη της βαρύνει τον παραχωρησιούχο και βεβαιώνεται και εισπράττεται σύμφωνα με τον Κώδικα Είσπραξης Δημοσίων Εσόδων (Κ.Ε.Δ.Ε). Από την αποξήλωση εξαιρούνται κατασκευές ή οικοδομήματα, τα οποία τελούν υπό καθεστώς προστασίας, σύμφωνα με τις διατάξεις του ν. 3028/2002 (Α' 153), ή έχουν κριθεί διατηρητέα με βάση τις διατάξεις της πολεοδομικής νομοθεσίας.

6. Τα έργα ή εγκαταστάσεις επί του αιγιαλού, της παραλίας, της όχθης, της παρόχθιας ζώνης, του υδάτινου στοιχείου, του πτυθμένα και του υπεδάφους του βυθού της θάλασσας, λιμνοθάλασσας, λίμνης και της κοίτης πλεύσιμου ποταμού, ανήκουν στο Δημόσιο, το οποίο μπορεί να τα καταργεί ή να τα μετατρέπει οποτεδήποτε για λόγους δημοσίου συμφέροντος και ασφάλειας ή εθνικής άμυνας, χωρίς καμία υποχρέωση για αποζημίωση του παραχωρησιούχου.».

Άρθρο 29

Τροποποίηση του άρθρου 12 του ν.2971/2001

Το άρθρο 12 του ν. 2971/2001 αντικαθίσταται ως εξής :

«1. Αν η Επιτροπή της παραγράφου 1 του άρθρου 3 διαπιστώσει ότι η ακτή διαβρώνεται από τη θάλασσα, επιτρέπεται η κατασκευή, κατά τις διατάξεις περί δημόσιων έργων, των αναγκαίων τεχνικών έργων στον αιγιαλό, την παραλία ή το θαλάσσιο χώρο για την αποτροπή της διάβρωσης. Η Επιτροπή λαμβάνει υπόψη τα σχετικά στοιχεία και προβλέψεις του οικείου Περιφερειακού Χωροταξικού Πλαισίου για την προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή, εφόσον αυτό έχει εγκριθεί και περιέχει τέτοιες προβλέψεις, και ειδικότερες διατάξεις, που αφορούν στην προστασία του περιβάλλοντος. Αν η Επιτροπή διαπιστώσει ότι η διάβρωση προήλθε από μη νόμιμες ενέργειες ή έργα, επιβάλλονται οι διοικητικές και ποινικές κυρώσεις του άρθρου 29.

2. Αν από τη διάβρωση απειλείται ιδιωτικό ακίνητο, μπορεί να επιτραπεί στον κύριό του να κατασκευάσει με δαπάνη του προ της ιδιοκτησίας του και με την επίβλεψη μηχανικού, που έχει από το νόμο σχετικό δικαίωμα, τα προστατευτικά έργα της παραγράφου 1, βάσει μελέτης η οποία θεωρείται από τη Διεύθυνση Τεχνικών Υπηρεσιών της οικείας Περιφέρειας, που έχει και τον έλεγχο του έργου, ύστερα από σύμφωνη γνώμη της Διεύθυνσης Περιβάλλοντος και Χωρικού Σχεδιασμού της ίδιας Περιφέρειας σχετικά με τη συμβατότητα του συγκεκριμένου έργου με το Περιφερειακό Σχέδιο για την προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή. Τα κατασκευασθέντα έργα, εφόσον εμπίπτουν σε χώρους που ανήκουν στο Δημόσιο, δεν θεωρούνται ως όριο ιδιοκτησίας. Σε περίπτωση διαπίστωσης αυθαίρετης κατάληψης των χώρων αυτών λαμβάνονται όλα τα προβλεπόμενα από την κείμενη νομοθεσία μέτρα για την προστασία τους.

3. Αιτήματα των ενδιαφερομένων για την κατασκευή των ανωτέρω έργων υποβάλλονται στην αρμόδια Κτηματική Υπηρεσία, με πλήρη φάκελο, που περιλαμβάνει: α) ακτομηχανική μελέτη θεωρημένη από τη Διεύθυνση Λιμενικών Υποδομών της του Υπουργείου Υποδομών και Μεταφορών, τεχνική μελέτη του έργου θεωρημένη από τη Διεύθυνση Τεχνικών Υπηρεσιών της οικείας Περιφέρειας, το σκοπό που αυτό εξυπηρετεί, τον τρόπο αντιμετώπισης της διάβρωσης, στοιχεία που αποδεικνύουν την υφιστάμενη διάβρωση στην περιοχή εκτέλεσης του προστατευτικού έργου και τη σύμφωνη γνώμη της Διεύθυνσης

Περιβάλλοντος και Χωρικού Σχεδιασμού της οικείας Περιφέρειας, για τη συμβατότητα του έργου με το Περιφερειακό Χωροταξικό Πλαίσιο για την προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή, εφόσον αυτό έχει εγκριθεί και περιέχει τέτοιες προβλέψεις, β) τοπογραφικό διάγραμμα, κλίμακας 1:500, στο οποίο απεικονίζονται οι οριογραμμές αιγιαλού, παραλίας και παλαιού αιγιαλού, αν υπάρχει, και τα προς κατασκευή έργα, με συντεταγμένες και με αλφαβητική ή αριθμητική περιγραφή των κορυφών τους και υπόμνημα, στο οποίο αναφέρεται αναλυτικά το εμβαδόν των προς αδειοδότηση έργων στη στάθμη της Μέσης Στάθμης Θάλασσας (ΜΣΘ), και γ) απόφαση έγκρισης περιβαλλοντικών όρων (Α.Ε.Π.Ο). Για την αδειοδότηση των προστατευτικών έργων εκδίδεται απόφαση του Υπουργού Οικονομικών ύστερα από σύμφωνη γνώμη των Υπουργείων Εθνικής Άμυνας, Πολιτισμού και Αθλητισμού και Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής, του οικείου Περιφερειακού Συμβουλίου και απλή γνώμη του Συμβουλίου Αρχιτεκτονικής της οικείας Περιφερειακής Ενότητας. Αν οι υπηρεσίες αυτές έχουν ήδη γνωμοδοτήσει κατά τη διαδικασία της περιβαλλοντικής αδειοδότησης του έργου, οι γνωμοδοτήσεις τους μπορεί να συνοποβληθούν από τον ενδιαφερόμενο για την κατασκευή των ανωτέρω έργων μαζί με την αίτηση. Αν στη μελέτη του έργου προβλέπονται τεχνικές αναπλήρωσης της ακτής, η διαδικασία αναπλήρωσης είναι δυνατόν να επαναλαμβάνεται χωρίς νέα αδειοδότηση, εφόσον προβλέπεται στις υποβαλλόμενες μελέτες και για το χρονικό διάστημα ισχύος τους.

4. Αν από τη διάβρωση της ακτής απειλούνται με καταστροφή αρχαία, καθώς και η ακεραιότητα των εγκαταστάσεων αρχαιολογικών χώρων, με απόφαση του Συντονιστή της οικείας Αποκεντρωμένης Διοίκησης, μπορεί να επιτραπεί στις αρμόδιες υπηρεσίες του Υπουργείου Πολιτισμού και Αθλητισμού, η εκτέλεση των αναγκαίων προστατευτικών έργων των αρχαίων με βάση ακτομηχανική και τεχνική μελέτη, που θεωρούνται από τη Δ/ση Τεχνικών Υπηρεσιών της οικείας Περιφέρειας, ανεξάρτητα από το αν έχει ολοκληρωθεί η διαδικασία καθορισμού της οριογραμμής του αιγιαλού, της παραλίας και του παλαιού αιγιαλού. Η αρμόδια υπηρεσία του Υπουργείου Πολιτισμού και Αθλητισμού, που εκτελεί το έργο, ενημερώνει την αρμόδια Κτηματική Υπηρεσία για την έναρξη και το πέρας των εργασιών εκτέλεσης του έργου.

5. Για την τροποποίηση ήδη αδειοδοτημένων έργων προστασίας των ακτών, εφόσον με τις τροποποιήσεις αυτές δεν μεταβάλλονται τα γεωμετρικά χαρακτηριστικά και η ακριβής θέση του έργου, ακολουθείται η διαδικασία της παραγράφου 3, χωρίς να απαιτούνται εκ νέου οι σύμφωνες γνώμες των Υπουργείων Εθνικής Άμυνας, Πολιτισμού και Αθλητισμού και Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής, του οικείου Περιφερειακού Συμβουλίου και απλή γνώμη του Συμβουλίου Αρχιτεκτονικής της οικείας Περιφερειακής Ενότητας, εφόσον αυτές έχουν ληφθεί κατά τη διαδικασία έκδοσης Α.Ε.Π.Ο, η οποία εξακολουθεί να ισχύει. Η τροποποίηση των περιβαλλοντικών όρων για τα έργα αυτά γίνεται με τη διαδικασία του άρθρου 6 του ν. 4014/2011.

6. Τα έργα των παραγράφων 1 και 2 ανήκουν στο Δημόσιο, το οποίο μπορεί να τα καταργεί ή να τα μετατρέψει οποτεδήποτε για λόγους δημοσίου συμφέροντος και ασφάλειας ή εθνικής άμυνας, χωρίς καμία υποχρέωσή του για αποζημίωση ή καταβολή της δαπάνης του ιδιώτη.

7. Αν γίνουν προσχώσεις χωρίς άδεια ή με υπέρβαση της άδειας ή δεν εκτελούνται νόμιμα τα σχετικά έργα, δεν επιτρέπεται η επαναχάραξη του αιγιαλού ή της παραλίας. Οι εκτάσεις που δημιουργούνται από τις προσχώσεις αυτές θεωρούνται αιγιαλός.»

Άρθρο 30

Προσθήκη άρθρου 12Α στο ν.2971/2111

Στο ν. 2971/2001 προστίθεται άρθρο 12Α ως εξής:

«Άρθρο 12Α

Επείγοντα Έργα

1. Επιτρέπεται η εκτέλεση έργων σε χώρο αιγιαλού, παραλίας, όχθης, παρόχθιας ζώνης, υδάτινου στοιχείου, πυθμένα και υπεδάφους του βυθού της θάλασσας, λιμνοθάλασσας, λίμνης και της κοίτης πλεύσιμου ποταμού, κατά παρέκκλιση των διαδικασιών που ορίζονται στον παρόντα νόμο, συμπεριλαμβανομένης και της διαδικασίας του άρθρου 8, για την αντιμετώπιση έκτακτων αναγκών πολιτικής προστασίας, όπως αυτές προσδιορίζονται στην παράγραφο 1 του άρθρου 1 του ν. 3013/2002 (Α' 102) και εφόσον έχει προηγηθεί η κήρυξη μιας περιοχής σε κατάσταση έκτακτης ανάγκης ή ετοιμότητας πολιτικής προστασίας, με απόφαση του εκάστοτε αρμοδίου οργάνου, σύμφωνα με τις διατάξεις του ν.3013/2002.

2. Για την εκτέλεση των έργων της παραγράφου 1 απαιτείται να κατατεθεί στην αρμόδια Κτηματική Υπηρεσία και στην αρμόδια Λιμενική Αρχή από το φορέα εκτέλεσης του έργου η απόφαση εξαίρεσης από τη διαδικασία περιβαλλοντικής αδειοδότησης, σύμφωνα με την παρ. 2β του άρθρου 1 του ν. 4014/2011 (Α' 209), όπως αυτή τροποποιήθηκε με το άρθρο 41 του ν. 4456/2017 (Α' 42), καθώς και τεχνικός φάκελος για τα απαιτούμενα έργα, εγκεκριμένος από την αρμόδια για την περιβαλλοντική αδειοδότηση αρχή. Ο φορέας εκτέλεσης του έργου ενημερώνει την αρμόδια Κτηματική Υπηρεσία και την αρμόδια Λιμενική Αρχή για την έναρξη και το πέρας των εργασιών εκτέλεσης του έργου, καθώς και την αρμόδια Υπηρεσία του Υπουργείου Πολιτισμού και Αθλητισμού για την παρακολούθηση των έργων, όπου απαιτείται.

3. Αν στους χώρους στους οποίους επιτρέπεται η εκτέλεση των έργων επείγοντος χαρακτήρα προϋφίστανται έργα που έχουν γίνει χωρίς άδεια ή καθ' υπέρβαση αυτής και έχουν κατασκευαστεί μέχρι την 28.7.2011, μετά την εκτέλεση των έργων επείγοντος χαρακτήρα γίνεται η αδειοδότηση ή εξαίρεση από την κατεδάφιση των υφιστάμενων έργων, σύμφωνα με τη διαδικασία του άρθρου 14Α, διαφορετικά διατάσσεται η κατεδάφισή τους, σύμφωνα με τη διαδικασία του άρθρου 27. Αν για τα χωρίς άδεια ή καθ' υπέρβαση αυτής έργα απορριφθεί η αίτηση αδειοδότησης ή εξαίρεσης από την κατεδάφιση, αυτά κρίνονται κατεδαφιστέα.

4. Τα ανωτέρω δεν έχουν εφαρμογή στις περιπτώσεις του άρθρου 86 του ν. 4504/2017 (Α' 184).».

Άρθρο 31

Τροποποίηση του άρθρου 13 του ν.2971/2001

Το άρθρο 13 του ν. 2971/2001 αντικαθίσταται ως εξής:

«Άρθρο 13

Παραχώρηση απλής χρήσης

1. «Απλή χρήση» αιγιαλού, παραλίας, όχθης, παρόχθιας ζώνης, υδάτινου στοιχείου της θάλασσας, λιμνοθάλασσας, λίμνης και πλεύσιμου ποταμού, είναι κάθε χρήση, εφόσον από αυτή δεν παραβιάζεται ο προορισμός τους ως κοινόχρηστων πραγμάτων και δεν επέρχεται αλλοίωση στη φυσική μορφολογία τους και τα βιοτικά στοιχεία τους. Αν δεν ορίζεται διαφορετικά στον παρόντα νόμο, η παραχώρηση απλής χρήσης γίνεται έναντι ανταλλάγματος. Για την παραχώρηση της απλής χρήσης παρέχει αιτιολογημένη γνώμη ο οικείος ΟΤΑ α' βαθμού με απόφαση του Δημοτικού Συμβουλίου, με την οποία προτείνονται οι αιγιαλοί, παραλίες όχθες και παρόχθιες ζώνες που μπορεί να παραχωρηθούν σύμφωνα με τη διαδικασία του παρόντος.

2.α) Η παραχώρηση της απλής χρήσης, γίνεται με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών ύστερα από δημοπρασία, η οποία μπορεί να διεξάγεται και ηλεκτρονικά. Ως τιμή εκκίνησης της δημοπρασίας ορίζεται το ανάλλαγμα του άρθρου 16Α. Σε περίπτωση επανάληψης της δημοπρασίας λόγω έκπτωσης του πλειοδότη, η τιμή εκκίνησης δεν μπορεί να είναι μικρότερη του πενήντα τοις εκατό (50%) του ανταλλάγματος που κατακυρώθηκε στην αρχική δημοπρασία και πάντως όχι μικρότερη του ανταλλάγματος του άρθρου 16Α, ο δε αρχικός υπερθεματιστής, ο/η σύζυγος αυτού και οι συγγενείς του εξ αίματος ή εξ αγχιστείας μέχρι και του δεύτερου βαθμού, καθώς και οι εταιρείες στις οποίες συμμετέχουν όλοι οι παραπάνω, αποκλείονται από τη δημοπρασία. Η διάρκεια της δια δημοπρασίας παραχώρησης δεν μπορεί να υπερβαίνει τα τρία (3) έτη. Με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών καθορίζεται η διαδικασία δημοπρασίας, οι γενικοί όροι και προϋποθέσεις, καθώς και κάθε άλλο θέμα σχετικό με την παραχώρηση.

β) Σε ΟΤΑ α' βαθμού ή δημοτικές επιχειρήσεις του άρθρου 266 του ν. 3463/2006 (Α' 11) η παραχώρηση μπορεί να γίνει και απευθείας με κοινή απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών και Οικονομικών, εκτός αν ορίζεται διαφορετικά στις διατάξεις του παρόντος. Η παραχώρηση προς τις δημοτικές επιχειρήσεις του άρθρου 266 του ν. 3463/2006 γίνεται για ίδια χρήση και χωρίς δικαίωμα περαιτέρω παραχώρησης με ή χωρίς ανάλλαγμα. Αν ο παραχωρησιούχος είναι ΟΤΑ α' βαθμού επιτρέπεται η από αυτόν περαιτέρω παραχώρηση, σύμφωνα με την παράγραφο 4 και την περίπτ. α) της παραγράφου 5, με ανάλλαγμα, που καθορίζεται σύμφωνα με το άρθρο 16Α. Η παραχώρηση μπορεί να γίνει και με ηλεκτρονική δημοπρασία με τιμή εκκίνησης το ανάλλαγμα που καθορίζεται σύμφωνα με το άρθρο 16Α. Τα ισχύοντα για τις παραχωρήσεις από το Δημόσιο εφαρμόζονται και στις παραχωρήσεις από τους ΟΤΑ.

3. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών, Οικονομικών και Περιβάλλοντος και Ενέργειας καθορίζονται οι θέσεις προς παραχώρηση, τα τεχνικά θέματα, οι λοιποί όροι και οι προϋποθέσεις, και οι αναγκαίες λεπτομέρειες για την παραχώρηση απλής χρήσης, συμπεριλαμβανομένων και των περιπτώσεων της παραγράφου 5, ειδικότεροι όροι για την παραχώρηση απλής χρήσης σε θέσεις που βρίσκονται σε περιοχές ενταγμένες στο δίκτυο Natura 2000, καθώς και σε περιοχές για τις οποίες ισχύουν ειδικότερες διατάξεις χαρακτηρισμού τους ως προστατευομένων των νόμων 1650/1986 (Α'160), 3937/2011 (Α' 60) και 3028/2002. Με την ίδια απόφαση καθορίζονται ο τρόπος και ο χρόνος καταβολής του ανταλλάγματος για την παραχώρηση, και κάθε άλλο αναγκαίο θέμα σχετικό με την εφαρμογή του παρόντος άρθρου. Οι ανωτέρω θέσεις αναρτώνται υποχρεωτικά στην ιστοσελίδα της Γενικής Γραμματείας Δημόσιας Περιουσίας του Υπουργείου Οικονομικών.

4. Είναι δυνατή η παραχώρηση της απλής χρήσης αιγιαλού, παραλίας, όχθης, παρόχθιας ζώνης, υδάτινου στοιχείου θάλασσας, λιμνοθάλασσας, λίμνης και πλεύσιμου ποταμού, για την άσκηση δραστηριοτήτων που εξυπηρετούν τους λουόμενους ή την αναψυχή του κοινού, ιδίως για εκμίσθωση θαλάσσιων μέσων αναψυχής, ξαπλωστών, ομπρελών, λειτουργία αυτοκινούμενου ή ρυμουλκούμενου τροχήλατου αναψυκτηρίου, καθώς και τραπεζοκαθισμάτων, εφόσον εξασφαλίζεται η ελεύθερη διέλευση του κοινού και ανάλογα με τη σύσταση του εδάφους του αιγιαλού, με τη διαδικασία και τους όρους των παρ. 2 και 3. Το εμβαδόν κάθε παραχώρησης δεν μπορεί να υπερβαίνει τα τριακόσια (300) τετραγωνικά μέτρα. Αν στον ίδιο αιγιαλό υπάρχουν περισσότερες παραχωρήσεις για την εκμίσθωση ομπρελών και ξαπλωστών, πρέπει να παραμένει ελεύθερη έκταση αιγιαλού σε ποσοστό τουλάχιστον εξήντα τοις εκατό (60%) του συνολικού εμβαδού του, ισοκατανεμημένο σε όλο το μήκος του αιγιαλού, μη υπολογιζομένου του χώρου που είναι δυσπρόσιτος και μη αξιοποιήσιμος.

5. α) Στα όμορα προς τον αιγιαλό, παραλία, λιμνοθάλασσα, λίμνη ή πλεύσιμο ποταμό κύρια ξενοδοχειακά καταλύματα, οργανωμένες τουριστικές κατασκηνώσεις (camping), κέντρα αναψυχής, ναυαθλητικά σωματεία αναγνωρισμένα από τη Γενική Γραμματεία Αθλητισμού, καθώς και σε επιχειρήσεις θαλάσσιων μέσων αναψυχής, που δραστηριοποιούνται σε χώρο όμορο του κοινόχρηστου και λειτουργούν νόμιμα, και εφόσον πληρούνται οι προϋποθέσεις του Γενικού Κανονισμού Λιμένα με αριθ. 20 (Β' 444/1999), μπορεί να παραχωρείται με αντάλλαγμα η απλή χρήση αιγιαλού, παραλίας, όχθης ή παρόχθιας ζώνης, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στην παραγράφου 3, χωρίς δημοπρασία, για χρονικό διάστημα μέχρι τρία (3) έτη και για τους σκοπούς που αναφέρονται στο πρώτο εδάφιο της παραγράφου 4. Σε περίπτωση ύπαρξης συνεχόμενων όμορων επιχειρήσεων του πρώτου εδαφίου της παρούσας, καταλείπεται από τις προβολές των ορίων κάθε επιχείρησης ελεύθερη ζώνη τουλάχιστον δύο (2) μέτρων εκατέρωθεν των ορίων τους. Αν η πρόσοψη της επιχείρησης είναι μικρότερη των έξι (6) μέτρων, η ελεύθερη ζώνη μειώνεται κατά πενήντα τοις εκατό (50%) εκατέρωθεν των ορίων της. Αν μεταξύ των χώρων που ασκείται η δραστηριότητα της επιχείρησης και των κοινόχρηστων χώρων του πρώτου εδαφίου της παρούσας παρεμβάλλεται δημοτική οδός, η ιδιότητα του όμορου διατηρείται. Το ίδιο ισχύει και όταν μεταξύ της επιχείρησης και των ανωτέρω κοινόχρηστων χώρων παρεμβάλλεται πλατεία. Αν υπάρχουν περισσότερες από μία επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται με πρόσοψη σε πλατεία όμορη των ανωτέρω κοινόχρηστων χώρων, διενεργείται δημοπρασία για την παραχώρηση τμημάτων αυτών, η οποία μπορεί να διεξαχθεί και ηλεκτρονικά, με τιμή εκκίνησης το αντάλλαγμα που ορίζεται σύμφωνα με το άρθρο 16Α. Αν μεταξύ των χώρων που ασκείται η δραστηριότητα της επιχείρησης και των κοινόχρηστων χώρων μεσολαβεί ιδιωτικό ακίνητο ή ακίνητο που ανήκει στην ιδιωτική περιουσία του Δημοσίου ή της εταιρείας με την επωνυμία «Εταιρεία Ακινήτων Δημοσίου Α.Ε.», της ανωτέρω παραχώρησης απαιτείται να προηγηθεί η απόκτηση εμπράγματος ή ενοχικού δικαιώματος επί του ακινήτου αυτού και η επέκταση της επιχειρηματικής δραστηριότητας και επ' αυτού, προκειμένου να αποκτηθεί η ιδιότητα του όμορου. Το αντάλλαγμα για την παραχώρηση της παρούσας καθορίζεται σύμφωνα με το άρθρο 16Α.

β) Στα όμορα προς τον αιγιαλό κύρια ξενοδοχειακά καταλύματα και στις οργανωμένες τουριστικές κατασκηνώσεις (camping) επιτρέπεται η άσκηση επιχείρησης θαλασσίων μέσων αναψυχής ή άλλης συναφούς επιχείρησης, ύστερα από την έκδοση της προς τούτο απαιτούμενης ειδικής άδειας βάσει του Γενικού Κανονισμού Λιμένα με αριθ. 20.

γ) Οι επιχειρήσεις της περίπτ. β) επιτρέπεται να συνάπτουν σύμβαση έργου με τρίτο φυσικό ή νομικό πρόσωπο, που διαθέτει όλες τις νόμιμες άδειες και εγκρίσεις, που προβλέπονται από το Γενικό Κανονισμό Λιμένα με αριθ. 20, με σκοπό την άσκηση των δραστηριοτήτων της περίπτ. β). Η συγκεκριμένη

δραστηριότητα ασκείται σε σαφώς καθορισμένο τμήμα του παραχωρηθέντος αιγιαλού, που δεν μπορεί να ξεπερνά το είκοσι τοις εκατό (20%) της συνολικής παραχώρησης, με αντάλλαγμα, το οποίο δεν μπορεί να υπερβαίνει το αναλογούν για τον συγκεκριμένο παραχωρούμενο χώρο και καθορισθέν για την παραχώρηση αντάλλαγμα, και για χρονικό διάστημα, το οποίο είναι ίσο ή μικρότερο με το χρόνο της παραχώρησης, σε κάθε δε περίπτωση, δεν μπορεί να ξεπερνά τον υπόλοιπο χρόνο παραχώρησης. Η παραχώρηση ανακαλείται αν διαπιστωθεί ότι το καταβαλλόμενο αντάλλαγμα είναι υψηλότερο από το αναλογούν για το συγκεκριμένο παραχωρούμενο χώρο και καθορισθέν για την παραχώρηση. Οι διατάξεις του Γενικού Κανονισμού Λιμένα με αριθ. 20 εφαρμόζονται και στη συγκεκριμένη περίπτωση. Την ευθύνη για την τήρηση των όρων της παραχώρησης φέρει ο παραχωρησιούχος, ευθυνόμενος πλήρως από κοινού και εις ολόκληρον με τον εξ αυτού έλκοντα δικαιώματα. Η σύμβαση του πρώτου εδαφίου κοινοποιείται στην αρμόδια Κτηματική Υπηρεσία, η οποία ασκεί έλεγχο νομιμότητας.

δ) Οι περιπτ. β) και γ) δεν αποκλείουν την παραχώρηση απλής χρήσης αιγιαλού, παραλίας, όχθης ή παρόχθιας ζώνης σε τρίτο επιχειρηματία, στην ίδια περιοχή, για την άσκηση επιχείρησης θαλάσσιων μέσων αναψυχής ή άλλης συναφούς επιχείρησης, σύμφωνα με τις διατάξεις Γενικού Κανονισμού Λιμένα με αριθ. 20 6. Η ανάπτυξη των ομπρελών, ξαπλωστρών και των θαλάσσιων μέσων αναψυχής σύμφωνα με τις παραγράφους 4 και 5, μπορεί να καλύπτει μέχρι το εξήντα τοις εκατό (60%) του παραχωρούμενου χώρου, με τρόπο ώστε να εξασφαλίζεται η ελεύθερη πρόσβαση του κοινού κάθετα και παράλληλα προς τη θάλασσα και η ύπαρξη ελεύθερης ζώνης από την ακτογραμμή πλάτους τουλάχιστον πέντε (5) μέτρων. Για αιγιαλό, παραλία, όχθη, παρόχθια ζώνη, υδάτινο στοιχείο της θάλασσας, λιμνοθάλασσας, λίμνης και πλεύσιμου ποταμού, που έχει ενταχθεί στο δίκτυο Natura 2000, η κάλυψη δεν μπορεί να υπερβαίνει το τριάντα τοις εκατό (30%) του παραχωρούμενου χώρου και εφόσον δεν επηρεάζονται οι στόχοι διατήρησης για το προστατευτέο αντικείμενο. Η παραβίαση των ανωτέρω όρων επιφέρει την ανάκληση της παραχώρησης.

7. Δεν παραχωρείται η χρήση του αιγιαλού, όταν το μήκος ή πλάτος αυτού είναι μικρότερο των τριών (3) μέτρων ή όταν το συνολικό εμβαδόν του αιγιαλού είναι μικρότερο των εκατό πενήντα (150) τετραγωνικών μέτρων, εκτός από τις περιπτώσεις που υπάρχουν σε ισχύ άδειες λειτουργίας επιχείρησης, από τις προβλεπόμενες στην παρ. 4, και μέχρι τη λήξη τους.

8. Οι περιορισμοί των παραγράφων 6 και 7 ισχύουν και για τις παραχωρήσεις της παραγράφου 5.

9. Στις παραχωρήσεις των παραγράφων 4 και 5 ο παραχωρησιούχος είναι υποχρεωμένος να επισημαίνει επί του εδάφους τα όρια του παραχωρούμενου χώρου με τρόπο, αναγνωρίσιμο και εύκολα αντιληπτό από τους χρήστες του αιγιαλού, της παραλίας, της όχθης ή παρόχθιας ζώνης. Επίσης, είναι υποχρεωμένος να αναρτά σε εμφανές σημείο πινακίδα συγκεκριμένων διαστάσεων με το σχέδιο και τη φωτογραφία του παραχωρούμενου χώρου, ώστε να γίνεται εύκολα αντιληπτή η ενδεχόμενη παραβίαση των ορίων της παραχώρησης. Ο ΟΤΑ α' βαθμού, ύστερα από συνεργασία με την αρμόδια Κτηματική Υπηρεσία, είναι υποχρεωμένος να αναρτά σε εμφανές σημείο του αιγιαλού πινακίδα με το σχέδιο του αιγιαλού επί του οποίου θα επισημαίνονται όλες οι παραχωρήσεις στον συγκεκριμένο αιγιαλό. Σε περίπτωση παραβίασης των ορίων της παραχώρησης επιτρέπεται στον χρήστη του αιγιαλού, της παραλίας, της όχθης ή παρόχθιας ζώνης η ελεύθερη χρήση του αυθαιρέτως ή καθ' υπέρβαση της παραχώρησης καταληφθέντος κοινόχρηστου χώρου.

10. Για τη σύναψη της σύμβασης παραχώρησης των παραγράφων 4 και 5 απαιτείται η προσκόμιση πιστοποιητικού περί μη οφειλής στον οικείο Δήμο.

11. Σε ό,τι αφορά αιγιαλό, παραλία, όχθη, παρόχθια ζώνη, υδάτινο στοιχείο, πυθμένα και υπέδαφος του βυθού της θάλασσας, λιμνοθάλασσας, λίμνης και πλεύσιμου ποταμού, που περιβάλλουν ή εντός των οποίων βρίσκονται αρχαιολογικοί χώροι, μνημεία και ιστορικοί τόποι, απαραίτητη προϋπόθεση για την παραχώρηση της απλής χρήσης τους αποτελεί η προηγούμενη σύμφωνη γνώμη των αρμόδιων υπηρεσιών του Υπουργείου Πολιτισμού και Αθλητισμού.

12. Όλοι οι όροι και οι περιορισμοί του παρόντος ισχύουν και εφαρμόζονται και στα Τουριστικά Δημόσια Κτήματα, που έχουν χαρακτηριστεί τέτοια ή για τα οποία έχει εκδοθεί Πράξη Υπουργικού Συμβουλίου κατ' εφαρμογή των παραγράφων 1 και 3 του άρθρου 1 της Κ' Συντακτικής Πράξης της 6/14 Φεβρουαρίου 1968 (Α' 33).».

Άρθρο 32

Προσθήκη άρθρου 13Α στο ν.2971/2001

Στο ν. 2971/2001 μετά το άρθρο 13 προστίθεται άρθρο 13Α ως εξής:

«Άρθρο 13Α

Ειδικές περιπτώσεις παραχώρησης απλής χρήσης

1.α) Επιτρέπεται, έναντι οικονομικού ανταλλάγματος, που καθορίζεται με την με αριθμό 8321.3/06/14/2014 κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής (Β' 2788) και με τη διαδικασία της περίπτ. β), να τοποθετούνται στη θάλασσα, χωρίς επέμβαση στον αιγιαλό, πλωτές εξέδρες, επιφάνειες μέχρι εκατό (100) τετραγωνικών μέτρων για εποχιακή χρήση διάρκειας μέχρι έξι (6) μηνών, για την εξασφάλιση πρόσβασης και για την επιδίωξη σκοπών που προβλέπονται από τις κείμενες διατάξεις, καθώς και για πολιτιστικούς ή τουριστικούς σκοπούς. Απαγορεύεται η χρήση των εγκαταστάσεων του προηγούμενου εδαφίου για τη λειτουργία εστιατορίων ή κέντρων αναψυχής και γενικώς επιχειρήσεων υγειονομικού ενδιαφέροντος.

β) Για την τοποθέτηση και χρήση πλωτής εξέδρας εντός θαλάσσιας ζώνης λιμένα (ΘΖΛ) εκδίδεται απόφαση του Γενικού Γραμματέα Λιμένων και Λιμενικής Πολιτικής του Υπουργείου Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής, ύστερα από σύμφωνη γνώμη του Υπουργείου Πολιτισμού και Αθλητισμού, του Γενικού Γραμματέα Τουριστικής Πολιτικής και Ανάπτυξης του Υπουργείου Τουρισμού και εισήγηση της αρμόδιας Λιμενικής Αρχής. Αν η ΘΖΛ βρίσκεται εντός προστατευόμενης περιοχής για την οποία υπάρχει Φορέας Διαχείρισης, για την έκδοση της απόφασης απαιτείται και η σύμφωνη γνώμη του. Για την τοποθέτηση και χρήση πλωτής εξέδρας εκτός ΘΖΛ απαιτείται επιπλέον και η σύμφωνη γνώμη της αρμόδιας Κτηματικής Υπηρεσίας, καθώς και του Φορέα Διαχείρισης, εφόσον υπάρχει, η δε σχετική απόφαση εκδίδεται από τον Υπουργό Οικονομικών.

γ) Με απόφαση του Υπουργού Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής καθορίζεται κάθε θέμα σχετικό με την εφαρμογή της παρούσας και ιδίως αυτά που αφορούν όρους και τεχνικά ζητήματα ή προδιαγραφές που πρέπει να πληρούν οι τοποθετούμενες εξέδρες, τη συντήρηση και την απομάκρυνσή τους, καθώς και τις συνθήκες πρόσβασης σ' αυτές από την ξηρά και αντίστροφα.

2. Επιτρέπεται, έναντι οικονομικού ανταλλάγματος, καθοριζομένου σύμφωνα με το άρθρο 16Α, με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών, ύστερα από τη σύμφωνη γνώμη των Υπουργείων Πολιτισμού και Αθλητισμού και Περιβάλλοντος και Ενέργειας, καθώς και του Φορέα Διαχείρισης, εφόσον υπάρχει, να τοποθετούνται στο λιμναίο χώρο ή λιμνοθάλασσα, χωρίς επέμβαση στις όχθες ή τις παρόχθιες ζώνες, πλωτές εξέδρες, επιφάνειες μέχρι πενήντα (50) τετραγωνικών μέτρων για εποχιακή χρήση διάρκειας μέχρι έξι (6) μηνών, για την εξασφάλιση πρόσβασης και για την επιδίωξη σκοπών που προβλέπονται από τις κείμενες διατάξεις, καθώς και για πολιτιστικούς σκοπούς. Απαγορεύεται η χρήση των εγκαταστάσεων του προηγούμενου εδαφίου για τη λειτουργία εστιατορίων ή κέντρων αναψυχής και γενικώς επιχειρήσεων υγειονομικού ενδιαφέροντος.

Με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Περιβάλλοντος και Ενέργειας καθορίζονται οι όροι και οι προϋποθέσεις για την τοποθέτηση των πλωτών εξεδρών, οι προδιαγραφές που πρέπει να πληρούν αυτές, οι όροι συντήρησης και απομάκρυνσής τους, οι συνθήκες πρόσβασης σ' αυτές από τις όχθες, τα τεχνικά εν γένει ζητήματα και κάθε άλλο σχετικό θέμα για την εφαρμογή της παρούσας παραγράφου. Ειδικά για τις λίμνες, το νερό των οποίων προορίζεται για ανθρώπινη κατανάλωση, λαμβάνονται υπόψη τα οριζόμενα στη με αριθ. Γ1(δ)/ΓΠ οικ.67322/6.9.2017 κοινή απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών, Οικονομίας και Ανάπτυξης, Υγείας και Περιβάλλοντος και Ενέργειας (Β' 3282).

3. Επιτρέπεται, έναντι οικονομικού ανταλλάγματος, που καθορίζεται σύμφωνα με το άρθρο 16Α, με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών, ύστερα από σύμφωνη γνώμη των Υπουργείων Πολιτισμού και Αθλητισμού, Περιβάλλοντος και Ενέργειας και Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής και εισήγηση της αρμόδιας Λιμενικής Αρχής, η τοποθέτηση σε θαλάσσιο χώρο για εποχιακή χρήση διάρκειας έως έξι (6) μηνών, χωρίς επέμβαση στον αιγιαλό, συστημάτων φουσκωτών θαλάσσιων μέσων αναψυχής, θαλάσσιων παιδικών χαρών και λοιπών συναφών συστημάτων. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής καθορίζεται κάθε θέμα σχετικό με την εφαρμογή της παρούσας και ιδίως αυτά που αφορούν όρους και τεχνικά ζητήματα ή προδιαγραφές που πρέπει να πληρούν τα ανωτέρω αναφερόμενα συστήματα, η μέγιστη θαλάσσια επιφάνεια που μπορεί να

καταλαμβάνουν, οι περιοχές στις οποίες επιτρέπεται η τοποθέτησή τους, ο μέγιστος αριθμός αυτών ανά νομό.

Ειδικά για τις πλωτές εξέδρες εποχιακής χρήσης, ανεξαρτήτως της χωροθέτησής τους σε θαλάσσιο ή λιμναίο χώρο ή σε ποταμό, αν αυτές τοποθετούνται κάθε χρόνο στα ίδια σημεία, απαιτείται ανανέωση της σύμφωνης γνώμης των αρμόδιων υπηρεσιών του Υπουργείου Πολιτισμού και Αθλητισμού κάθε πέντε (5) έτη.

4. Για την τοποθέτηση και χρήση πλωτής εξέδρας, καθώς και συστημάτων φουσκωτών θαλάσσιων μέσων αναψυχής, σύμφωνα με τις διαδικασίες των παραγράφων 1, 2 και 3, δεν απαιτείται η τήρηση της διαδικασίας των παραγράφων 6 έως 10 του άρθρου 14.

5. Επιτρέπεται, έναντι οικονομικού ανταλλάγματος, που καθορίζεται σύμφωνα με το άρθρο 16Α, η παραχώρηση της απλής χρήσης αιγιαλού, παραλίας, όχθης και παρόχθιας ζώνης, λιμνοθαλασσών, λιμνών και πλεύσιμων ποταμών σε επιχειρήσεις υδατοκαλλιέργειών για την εναπόθεση, αποκλειστικά και μόνο, πρώτων υλών, εφοδίων και εξοπλισμών απαραίτητων για τη λειτουργία τους χωρίς την χρήση οινωδήποτε κατασκευών. Η παραχώρηση γίνεται με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων για χρονικό διάστημα μέχρι τρία (3) χρόνια, με δυνατότητα ανανέωσης.

6. Με απόφαση του Προϊσταμένου της αρμόδιας Κτηματικής Υπηρεσίας, η οποία κοινοποιείται στην αρμόδια Λιμενική Αρχή, και με την προϋπόθεση ότι η δραστηριότητα δεν αντίκειται σε ειδικότερες διατάξεις της περιβαλλοντικής νομοθεσίας, μπορεί να παραχωρείται, χωρίς αντάλλαγμα, η απλή χρήση αιγιαλού, παραλίας, όχθης, παρόχθιας ζώνης και υδάτινου στοιχείου θάλασσας, λιμνοθάλασσας, λίμνης και πλεύσιμου ποταμού, σε ναυαθλητικά σωματεία, που εποπτεύονται από τη Γενική Γραμματεία Αθλητισμού, ή στη Γενική Γραμματεία Αθλητισμού, με αποκλειστικό σκοπό την άμεση εξυπηρέτηση των αθλητικών αναγκών των μελών τους ή των αθλητικών σκοπών της, αντιστοίχως. Επίσης, επιτρέπεται, η παραχώρηση, άνευ ανταλλάγματος, της απλής χρήσης αιγιαλού, παραλίας, όχθης, παρόχθιας ζώνης και υδάτινου στοιχείου θάλασσας, λιμνοθάλασσας, λίμνης και πλεύσιμου ποταμού σε αθλητικούς φορείς, ύστερα από τη σύμφωνη γνώμη του οικείου Δήμου, ή σε ΟΤΑ για τη διενέργεια αθλητικών αγώνων, για διάρκεια που δεν μπορεί να ξεπερνά τις τριάντα (30) ημέρες ανά έτος στο σύνολο των παραλιών του Δήμου και με την προϋπόθεση ότι η δραστηριότητα δεν αντίκειται σε ειδικότερες διατάξεις της περιβαλλοντικής νομοθεσίας. Για τη διαπίστωση ότι η δραστηριότητα δεν αντίκειται στην περιβαλλοντική νομοθεσία αρκεί να αναφέρεται αιτιολογημένα στην αίτηση του αιτούντος σωματείου ή της Γενικής Γραμματείας Αθλητισμού. Στις περιπτώσεις παραχώρησης της παρούσας δεν πρέπει να εμποδίζεται η ελεύθερη πρόσβαση στον αιγιαλό, την παραλία, την όχθη ή την παρόχθια ζώνη και το υδάτινο στοιχείο της θάλασσας, λιμνοθάλασσας, λίμνης και πλεύσιμου ποταμού. Αν σύμφωνα με την απόφαση του πρώτου εδαφίου της παρούσας προβλέπεται αντάλλαγμα, αυτό καθορίζεται σύμφωνα με το άρθρο 16Α μειωμένο κατά δέκα τοις εκατό (10 %).

7. Επιτρέπεται με απόφαση του Προϊσταμένου της αρμόδιας Κτηματικής Υπηρεσίας, η οποία κοινοποιείται στην αρμόδια Λιμενική Αρχή, η παραχώρηση, άνευ ανταλλάγματος, τμημάτων του αιγιαλού και της παραλίας προς ΟΤΑ α' βαθμού, ύστερα από αίτηση του οικείου Δήμου, για την εκτέλεση έργων επ' αυτών, μη μονίμως πακτωμένων στο έδαφος, τα οποία διευκολύνουν αποκλειστικά την πρόσβαση ατόμων με ειδικές ανάγκες, ή επιβάλλονται για λόγους δημόσιας τάξης ή ασφάλειας του κοινού. Κάθε ΟΤΑ α' βαθμού οφείλει να εξασφαλίζει την πρόσβαση σε άτομα με ειδικές ανάγκες σε τουλάχιστον μία παραλία της χωρικής του αρμοδιότητας. Στην περίπτωση αυτή δεν απαιτείται η τήρηση της διαδικασίας των παραγράφων 6 έως 10 του άρθρου 14. Ο φορέας διαχείρισης του έργου ενημερώνει την αρμόδια υπηρεσία του Υπουργείου Πολιτισμού και Αθλητισμού ώστε, αν αυτό βρίσκεται εντός κηρυγμένου αρχαιολογικού χώρου, να χορηγηθεί έγκριση και να παρακολουθείται η εκτέλεση του έργου.

8. Με απόφαση του Προϊσταμένου της αρμόδιας Κτηματικής Υπηρεσίας, η οποία κοινοποιείται στην αρμόδια Λιμενική Αρχή, ύστερα από αίτημα του οικείου Δήμου, επιτρέπεται η παραχώρηση, με αντάλλαγμα, που καθορίζεται σύμφωνα με το άρθρο 16Α, της απλής χρήσης αιγιαλού, παραλίας, όχθης και παρόχθιας ζώνης λιμνοθάλασσας, λίμνης και πλεύσιμου ποταμού για τη διεξαγωγή πολιτιστικών εκδηλώσεων που διενεργούνται είτε υπό την αιγίδα του οικείου ΟΤΑ α' βαθμού είτε από τον ίδιο τον ΟΤΑ α' βαθμού, με την προϋπόθεση ότι η δραστηριότητα δεν αντίκειται σε ειδικότερες διατάξεις της περιβαλλοντικής νομοθεσίας. Οι παραχωρήσεις του προηγούμενου εδαφίου δεν μπορεί να ξεπεράσουν τις είκοσι (20) ημέρες ανά έτος για το σύνολο των αιγιαλών στην περιφέρεια κάθε ΟΤΑ α' βαθμού.

9. Με απόφαση του Προϊσταμένου της αρμόδιας Κτηματικής Υπηρεσίας, η οποία κοινοποιείται στην αρμόδια Λιμενική Αρχή, είναι δυνατή η παραχώρηση, με αντάλλαγμα, που καθορίζεται σύμφωνα με το άρθρο 16Α,

της απλής χρήσης αιγιαλού, παραλίας, όχθης και παρόχθιας ζώνης λίμνης, λιμνοθάλασσας και πλεύσιμου ποταμού για τη διεξαγωγή γαμήλιων τελετών και εκδηλώσεων κοινωνικού χαρακτήρα, με την προϋπόθεση ότι δεν αίρεται ουσιωδώς η κοινοχρησία και ότι η δραστηριότητα δεν αντίκειται σε ειδικότερες διατάξεις της περιβαλλοντικής νομοθεσίας. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών, Οικονομικών και Τουρισμού, η οποία εκδίδεται μέσα σε δύο (2) μήνες από την έναρξη ισχύος του παρόντος άρθρου, καθορίζονται οι ειδικότεροι όροι, οι προϋποθέσεις, ο τρόπος, η διαδικασία και κάθε άλλο θέμα σχετικό με την εφαρμογή της παρούσας παραγράφου. Με την ίδια απόφαση ορίζεται και ο μέγιστος επιτρεπόμενος αριθμός παραλιών ανά Δήμο και κοινωνικών εκδηλώσεων ανά παραλία.

10. Αν διαπιστωθεί η διεξαγωγή πολιτιστικής, αθλητικής ή άλλης εκδήλωσης κοινωνικού χαρακτήρα, καθώς και γαμήλιας τελετής, χωρίς τις οικείες άδειες ή κατά παράβαση των όρων της σύμβασης παραχώρησης, η αρμόδια Κτηματική Υπηρεσία επιβάλλει σε βάρος του διοργανωτή της εκδήλωσης πρόστιμο, το ύψος του οποίου ανέρχεται στο τριπλάσιο του ανταλλάγματος που θα έπρεπε να καταβληθεί για την παραχώρηση. Το πρόστιμο βεβαιώνεται και εισπράττεται σύμφωνα με τις διατάξεις του Κ.Ε.Δ.Ε.

11. Με απόφαση του Προϊσταμένου της αρμόδιας Κτηματικής Υπηρεσίας, η οποία κοινοποιείται στην αρμόδια Λιμενική Αρχή, επιτρέπεται η παραχώρηση έναντι οικονομικού ανταλλάγματος, που καθορίζεται σύμφωνα με το άρθρο 16Α, της απλής χρήσης αιγιαλού, παραλίας, όχθης, παρόχθιας ζώνης και υδάτινου στοιχείου θάλασσας, λιμνοθάλασσας, λίμνης και πλεύσιμου ποταμού για τις ανάγκες λήψεων με οπτικοακουστικά μέσα. Αν οι λήψεις πραγματοποιούνται εντός κηρυγμένων αρχαιολογικών χώρων ή πλησίον μνημείων, για την παραχώρηση απαιτείται η προηγούμενη σύμφωνη γνώμη του αρμόδιου οργάνου του Υπουργείου Πολιτισμού και Αθλητισμού. Υφιστάμενες διατάξεις για τη λήψη άδειας από άλλες αρχές εξακολουθούν να ισχύουν.

12. Για όλες τις ανωτέρω περιπτώσεις, εφόσον οι προς παραχώρηση χώροι εμπίπτουν σε περιοχές που είναι ενταγμένες στο δίκτυο Natura 2000, καθώς και για τις περιοχές για τις οποίες ισχύουν ειδικότερες διατάξεις χαρακτηρισμού τους ως προστατευομένων του ν.1650/1986, απαιτείται η σύμφωνη γνώμη του οικείου Φορέα Διαχείρισης.

13. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Περιβάλλοντος και Ενέργειας είναι δυνατή η παραχώρηση της απλής χρήσης αιγιαλού, παραλίας, όχθης, παρόχθιας ζώνης, του υδάτινου στοιχείου, του πυθμένα και του υπεδάφους του βυθού της θάλασσας, λιμνοθάλασσας, λίμνης και της κοίτης πλεύσιμου ποταμού απευθείας, με ή χωρίς αντάλλαγμα, σε Ν.Π.Δ.Δ. και φορείς διαχείρισης προστατευόμενων περιοχών, με σκοπό την έρευνα και μελέτη του οικοσυστήματος των ακτών και για λοιπούς ερευνητικούς σκοπούς που αφορούν το περιβάλλον, εφόσον αυτό προβλέπεται στην ιδρυτική τους πράξη ή αν η παραχώρηση κρίνεται απαραίτητη για την άσκηση των συναφών προς τον ανωτέρω σκοπό αρμοδιοτήτων τους.

14. Για τη σύναψη της σύμβασης παραχώρησης των περιπτ. α) και β) της παραγράφου 1 και των παραγράφων 2, 3, 5, 9 και 11 απαιτείται η προσκόμιση πιστοποιητικού περί μη οφειλής στον οικείο Δήμο.».

Άρθρο 33

Τροποποίηση του άρθρου 14 του ν.2971/2001

Το άρθρο 14 του ν. 2971/2001 αντικαθίσταται ως εξής:

«Άρθρο 14

Παραχώρηση χρήσης για την εκτέλεση έργων

1. Με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών, είναι δυνατή, σύμφωνα με τη διαδικασία που προβλέπεται στην παράγραφο 6, η χωρίς δημοπρασία απευθείας παραχώρηση σε φορείς του Δημοσίου Τομέα και σε ιδιωτικές επιχειρήσεις της χρήσης του αιγιαλού, παραλίας, όχθης, παρόχθιας ζώνης, υδάτινου στοιχείου, πυθμένα και υπεδάφους του βυθού της θάλασσας, λιμνοθάλασσας, λίμνης και κοίτης πλεύσιμου ποταμού, για την εκτέλεση έργων που εξυπηρετούν σκοπούς κοινωφελείς ή προστασίας του περιβάλλοντος, ναυαθλητικούς, ερευνητικούς, επιστημονικούς, ανάπτυξης, βιομηχανικούς, εξορυκτικούς, συγκοινωνιακούς, λιμενικούς, ναυπηγοεπισκευαστικούς, ενεργειακούς, αλιευτικούς και υδατοκαλλιεργητικούς. Τοπικά χωρικά

σχέδια και θαλάσσιο χωροταξικό σχέδιο, όπως αυτό ορίζεται στο ν. 4546/2018 (Α' 101), λαμβάνονται υπόψη μετά την έγκρισή τους. Η παραχώρηση μπορεί να περιλαμβάνει και την απλή χρήση του αιγιαλού της παραλίας, όχθης, παρόχθιας ζώνης, υδάτινου στοιχείου, πυθμένα και υπεδάφους του βυθού της θάλασσας, λιμνοθάλασσας, λίμνης και κοίτης πλεύσιμου ποταμού για την εξυπηρέτηση λειτουργικών αναγκών των έργων αυτών. Το αντάλλαγμα για τις παραχωρήσεις του παρόντος καθορίζεται σύμφωνα με το άρθρο 16Α. Ειδικά για λιμενικές τουριστικές υποδομές και επιχειρήσεις η παραχώρηση γίνεται ύστερα από σύμφωνη γνώμη του Υπουργού Τουρισμού. Οι διατάξεις της παρούσας παραγράφου δεν εφαρμόζονται στους τουριστικούς λιμένες που εμπίπτουν στο άρθρο 29 του ν. 2160/1993 (Α' 118).

2. Επιτρέπεται, σύμφωνα με τη διαδικασία των παραγράφων 1, 6, 7, 8, 9 και 10, η παραχώρηση του δικαιώματος χρήσης αιγιαλού, παραλίας όχθης, παρόχθιας ζώνης, υδάτινου στοιχείου, πυθμένα και υπεδάφους του βυθού της θάλασσας, λιμνοθάλασσας, λίμνης και της κοίτης πλεύσιμου ποταμού ιδίως για:

α) σκοπούς κοινωφελείς ή προστασίας του περιβάλλοντος, εφόσον τα έργα εκτελούνται από το Δημόσιο ή ΝΠΔΔ, συμπεριλαμβανομένων των ΟΤΑ, επιχειρήσεις κοινής ωφέλειας ή Φορείς Διαχείρισης Προστατευόμενων Περιοχών,

β) ναυαθλητικά έργα με βάση μελέτες, οι οποίες έχουν εγκριθεί από τη Γενική Γραμματεία Αθλητισμού,

γ) έργα ανάπτυξης του άρθρου 8 του ν. 2508/1997 (Α' 124) που εκτελούνται από το Δημόσιο, ΝΠΔΔ και ΟΤΑ,

δ) ερευνητικούς σκοπούς αποκλειστικά επιστημονικού χαρακτήρα, καθώς και για έρευνες ενεργειακών αποθεμάτων,

ε) έργα εξυπηρέτησης ή εγκατάστασης επιχειρήσεων υδατοκαλλιεργειών που λειτουργούν νόμιμα,

στ') την εγκατάσταση σταθερών ή πλωτών εξεδρών, την κατασκευή προβλητών και κρηπιδωμάτων, την εγκατάσταση ανυψωτικών και φορτοεκφορτωτικών μέσων παντός είδους, ήτοι μεταφορικών ταινιών, γερανών, αγωγών μεταφοράς υγρών φορτίων και λοιπών συναφών συστημάτων ή άλλων έργων, τα οποία προορίζονται να εξυπηρετούν τη μεταφορά φορτίων ή εφοδίων, που παράγονται ή χρησιμοποιούνται από επιχειρήσεις υδατοκαλλιεργητικές, βιομηχανικές, εξορυκτικές, ναυπηγοεπισκευαστικές, που λειτουργούν νόμιμα σε ακίνητα επί των οποίων οι ανωτέρω επιχειρήσεις έχουν δικαίωμα χρήσης με βάση εμπράγματη ή ενοχική σχέση και έχουν κατασκευάσει τις κύριες εγκαταστάσεις τους. Η κατασκευή των έργων, στο πλαίσιο της ανωτέρω παραχώρησης, γίνεται σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος, τηρουμένων των γενικών και ειδικών πολεοδομικών διατάξεων, καθώς και των οικείων διατάξεων για τους λιμένες. Η κατασκευή των έργων του παρόντος δεν μπορεί να αρχίσει αν προηγουμένως δεν κατατεθεί η απόφαση παραχώρησης στην αρμόδια λιμενική αρχή. Τα έργα ανήκουν στο Δημόσιο, το οποίο μπορεί να τα καταργεί ή να τα μετατρέψει οποτεδήποτε για λόγους δημοσίου συμφέροντος και ασφάλειας ή εθνικής άμυνας, χωρίς καμία υποχρέωσή του για αποζημίωση ή για καταβολή της δαπάνης κατασκευής και συντήρησής τους στον ιδιώτη. Ο επιβλέπων μηχανικός είναι υπεύθυνος για την κατασκευή του έργου σύμφωνα με την πράξη παραχώρησης και την εγκεκριμένη οριστική μελέτη,

ζ) την κατασκευή έργων και εγκαταστάσεων υποδομής προοριζομένων να εξυπηρετούν την εκτέλεση συγκοινωνιών κάθε μορφής από συγκοινωνιακές επιχειρήσεις, οι οποίες λειτουργούν νόμιμα,

η) την εκτέλεση έργων εγκατάστασης σταθμών παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας από Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας (Α.Π.Ε), στις οποίες περιλαμβάνεται η τοποθέτηση υποσταθμών, καθώς και η κατασκευή κάθε έργου, που κρίνεται αναγκαίο για τη σύνδεση σταθμού Α.Π.Ε με το σύστημα ή το Δίκτυο, συμπεριλαμβανομένου και του αναγκαίου χώρου για την εγκατάσταση του εξοπλισμού και του αναγκαίου προσωπικού για την ασφαλή λειτουργία και συντήρηση του έργου. Ειδικά για την εκτέλεση των έργων της παρούσας παραγράφου, η απόφαση περί παραχώρησης του Υπουργού Οικονομικών μπορεί να αφορά το χερσαίο τμήμα της χώρας, νησιά ή βραχονησίδες. Είναι δυνατή η παραχώρηση και για την κατασκευή λοιπών έργων που έχουν εγκριθεί σύμφωνα με τη διαδικασία περιβαλλοντικής αδειοδότησης. Η παρούσα περίπτωση εφαρμόζεται και για έργα ενίσχυσης του Συστήματος Μεταφοράς ή το Δίκτυο, αλλά και για έργα Διασύνδεσης Νήσων με το Εθνικό Διασυνδεδεμένο Σύστημα Μεταφοράς, τα οποία θα εξυπηρετούν και την αύξηση της διείσδυσης των Α.Π.Ε. και γενικά οποιοδήποτε έργο που συνδέεται με την κατασκευή και τη λειτουργία τους ή αναφέρεται στην Α.Ε.Π.Ο. ως συνοδό έργο, συμπεριλαμβανομένων των έργων οδοποιίας πρόσβασης. Για τα έργα της παρούσας, κατά παρέκκλιση των παραγράφων 6 έως 10, ο ενδιαφερόμενος υποβάλλει αίτηση προς την αρμόδια Κτηματική Υπηρεσία μετά την έκδοση της Α.Ε.Π.Ο. του σταθμού Α.Π.Ε ή του έργου διασύνδεσης, στην οποία πρέπει να περιλαμβάνονται όλα τα έργα, για τα οποία ζητείται η

παραχώρηση του ανωτέρω δικαιώματος, συμπεριλαμβανομένων και όσων χαρακτηρίζονται ως συνοδών έργων από την Α.Ε.Π.Ο. Η Κτηματική Υπηρεσία διαβιβάζει αμελλητί και πάντως μέσα σε είκοσι (20) ημέρες από την κατάθεση σ' αυτήν της αίτησης και της Α.Ε.Π.Ο., την αίτηση στα Υπουργεία Οικονομίας και Ανάπτυξης, Πολιτισμού και Αθλητισμού, Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής και Τουρισμού και στο Γ.Ε.Ν, εκτός αν οι υπηρεσίες αυτές έχουν ήδη γνωμοδοτήσει κατά την περιβαλλοντική αδειοδότηση του έργου και οι γνωμοδοτήσεις τους έχουν συνυποβληθεί από τον ενδιαφερόμενο με την αίτηση. Μετά τη συγκέντρωση των γνώμων ή την άπρακτη παρέλευση προθεσμίας τριών (3) μηνών από την περιέλευση στις υπηρεσίες αυτές της αίτησης, η αρμόδια Κτηματική Υπηρεσία ενεργεί για την έκδοση της απόφασης παραχώρησης.

Οι διατάξεις του παρόντος άρθρου δεν εφαρμόζονται για τις εγκαταστάσεις αιολικών πάρκων στον εθνικό θαλάσσιο χώρο, σύμφωνα με το άρθρο 6Α του ν. 3468/2006 (Α' 129).

3. Στα έργα, τα οποία μπορεί να εκτελεστούν για την επιδίωξη των σκοπών των παραγράφων 1 και 2, περιλαμβάνονται και η τοποθέτηση υποθαλάσσιων αγωγών και καλωδίων, ναυδέτων εκτός θαλάσσιας ζώνης λιμένα, πλωτών προβλητών και εξεδρών και η πόντση τεχνητών υφάλων, εξαιρούμενης της χρήσης για τουριστικούς σκοπούς.

4.α) Η εκτέλεση προσωρινών ή μόνιμων έργων επί αιγιαλού και παραλίας, που έχουν χαρακτηριστεί Τουριστικά Δημόσια Κτήματα ή για τα οποία έχει εκδοθεί Πράξη Υπουργικού Συμβουλίου κατ' εφαρμογή των παραγράφων 1 και 3 του άρθρου 1 της Κ' Συντακτικής Πράξης της 6/14 Φεβρουαρίου 1968, καθώς και στο συνεχόμενο ή παρακείμενο αυτών θαλάσσιο χώρο, γίνεται με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Τουρισμού.

β) Στο Υπουργείο Οικονομικών συνιστάται επταμελής Επιτροπή αποτελούμενη από τον Γενικό Γραμματέα Τουριστικής Πολιτικής και Ανάπτυξης του Υπουργείου Τουρισμού, τον Γενικό Γραμματέα του Υπουργείου Πολιτισμού και Αθλητισμού, έναν εκπρόσωπο του Γενικού Επιτελείου Ναυτικού του Υπουργείου Εθνικής Άμυνας, έναν εκπρόσωπο της Γενικής Διεύθυνσης Δημόσιας Περιουσίας και Κοινωνικών Περιουσιών του Υπουργείου Οικονομικών, έναν εκπρόσωπο της Γενικής Διεύθυνσης Περιβαλλοντικής Πολιτικής του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας, έναν εκπρόσωπο της Γενικής Γραμματείας Υποδομών του Υπουργείου Υποδομών και Μεταφορών και έναν εκπρόσωπο της Γενικής Γραμματείας Λιμένων, Λιμενικής Πολιτικής και Ναυτιλιακών Επενδύσεων του Υπουργείου Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής. Πρόεδρος της Επιτροπής ορίζεται ο Γενικός Γραμματέας Τουριστικής Πολιτικής και Ανάπτυξης του Υπουργείου Τουρισμού, αναπληρούμενος από τον Γενικό Διευθυντή της Γενικής Γραμματείας Λιμένων, Λιμενικής Πολιτικής και Ναυτιλιακών Επενδύσεων του Υπουργείου Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής. Η Επιτροπή συγκροτείται με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Τουρισμού. Με την ίδια απόφαση ορίζονται οι αναπληρωτές των μελών και ο Γραμματέας της Επιτροπής με τον αναπληρωτή του. Η Επιτροπή μπορεί, μετά από σχετική εισήγηση του Προέδρου της, να υποβοηθείται στο έργο της από εξειδικευμένους υπαλλήλους, οι οποίοι υπηρετούν σε οποιαδήποτε δημόσια υπηρεσία ή σε φορείς της Γενικής Κυβέρνησης.

γ) Με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Τουρισμού ρυθμίζονται θέματα σχετικά με τη λειτουργία της Επιτροπής.

δ) Αρμοδιότητα της Επιτροπής είναι η εξέταση και η διατύπωση γνώμης προς τους Υπουργούς Οικονομικών και Τουρισμού για τη συνδρομή των προϋποθέσεων εκτέλεσης έργων της περίπτωσης α), κατόπιν υποβολής του φακέλου και των μελετών που προβλέπονται από την κείμενη νομοθεσία.

ε) Η Επιτροπή, στο πλαίσιο άσκησης των αρμοδιοτήτων της, μπορεί να διενεργεί αυτοψίες, καθώς και να ζητεί πληροφορίες, τεχνικά ή άλλα στοιχεία από τους κατά τόπον αρμόδιους φορείς.

5. Η παραχώρηση ισχύει για όσο χρόνο ισχύει η άδεια ίδρυσης ή εγκατάστασης του φορέα/της επιχείρησης, παύει δε αυτοδικαίως και αζημίως για το Δημόσιο, όταν παύσει να ισχύει για οποιοδήποτε λόγο η άδεια αυτή.

6. Ο ενδιαφερόμενος υποβάλλει αίτηση προς την αρμόδια Κτηματική Υπηρεσία, συνοδευόμενη από πλήρη φάκελο, ο οποίος περιέχει:

α) ακτομηχανική μελέτη θεωρημένη από το Υπουργείο Μεταφορών και Υποδομών, εφόσον αυτή απαιτείται από το είδος του έργου,

β) την απόφαση έγκρισης περιβαλλοντικών όρων του έργου σύμφωνα με τις διατάξεις του ν.4014/2011, ή, κατά περίπτωση, την απόφαση έγκρισης υπαγωγής σε καθεστώς Πρότυπων Περιβαλλοντικών Δεσμεύσεων του ν. 4014/2011,

γ) την εγκεκριμένη από την Δ/ση Τεχνικών Έργων της οικείας Περιφέρειας οριστική μελέτη του έργου, συνοδευόμενη από τη σύμφωνη γνώμη των φορέων της παραγράφου 8, εκτός αν αυτές έχουν ήδη δοθεί σύμφωνα με τη διαδικασία της περιβαλλοντικής αδειοδότησης,

δ) την οριογραμμή του αιγιαλού και τα ακριβή όρια του ζητούμενου χώρου επί των υποβάθρων του άρθρου 4 ή σε τοπογραφικά διαγράμματα των προδιαγραφών της παραγράφου 6 του άρθρου 4 και πρόσφατες αεροφωτογραφίες.

ε) φορολογική και ασφαλιστική ενημερότητα,

στ') εγγυητική επιστολή καλής εκτέλεσης του έργου,

ζ) έγκριση ή γνωστοποίηση της αρμόδιας αρχής για την ίδρυση ή εγκατάσταση της επιχείρησης. Σε περίπτωση που δεν είναι δυνατή η χορήγηση της έγκρισης ή γνωστοποίησης αυτής πριν από την παραχώρηση του αιγιαλού, παραλίας, όχθης, παρόχθιας ζώνης, υδάτινου στοιχείου, πυθμένα και υπεδάφους του βυθού της θάλασσας, λιμνοθάλασσας, λίμνης ή κοίτης πλεύσιμου ποταμού, εκδίδεται η απόφαση περί παραχώρησης, αλλά τελεί υπό τον όρο έκδοσης της εν λόγω άδειας ίδρυσης ή εγκατάστασης μέσα σε ένα (1) έτος από την παραχώρηση. Αν για οποιονδήποτε λόγο δεν εκδοθεί τελικά η άδεια για την ίδρυση ή εγκατάσταση της επιχείρησης, ανακαλείται αυτοδικαίως η παραχώρηση και εκδίδεται σχετική διαπιστωτική πράξη του Υπουργού Οικονομικών.

7. Κατά τη διαδικασία περιβαλλοντικής αδειοδότησης, εφαρμόζονται οι κείμενες κατά περίπτωση διατάξεις της περιβαλλοντικής νομοθεσίας. Αν δεν προβλέπεται περιβαλλοντική αδειοδότηση, για την παραχώρηση διατυπώνουν τη γνώμη τους και οι εξής συναρμόδιοι φορείς:

α) το Υπουργείο Εθνικής Άμυνας δια του Γενικού Επιτελείου Εθνικής Άμυνας,

β) το Υπουργείο Οικονομίας και Ανάπτυξης, όταν πρόκειται για παραχώρηση αιγιαλού σε βιομηχανικές μονάδες,

γ) το Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας, όταν πρόκειται για παραχώρηση αιγιαλού σε εγκαταστάσεις πετρελαιοειδών και σε επιχειρήσεις μεταλλευτικών, λατομικών και βιομηχανικών ορυκτών,

δ) το Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων για έργα σε λιμένες, λίμνες, λιμνοθάλασσες και ποταμούς, καθώς και για την κατασκευή αλιευτικού καταφυγίου με σκοπό την προστασία επαγγελματικών αλιευτικών σκαφών και για την ίδρυση και εγκατάσταση μονάδων ιχθυοκαλλιέργειών, καθώς και για κάθε άλλο θέμα αρμοδιότητάς του,

ε) το Υπουργείο Πολιτισμού και Αθλητισμού,

στ') το Υπουργείο Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής,

ζ) το Υπουργείο Τουρισμού,

η) το οικείο Δημοτικό Συμβούλιο.

Οι γνώμες αυτές διατυπώνονται μέσα σε αποκλειστική προθεσμία τριών(3) μηνών από την υποβολή πλήρους φακέλου, διαφορετικά η διαδικασία συνεχίζεται χωρίς αυτές.

8. Για την έγκριση της οριστικής μελέτης του έργου απαιτείται η σύμφωνη γνώμη του Υπουργού Εθνικής Άμυνας για θέματα εθνικής άμυνας και ασφάλειας της ναυσιπλοΐας και του Υπουργού Πολιτισμού και Αθλητισμού, εφόσον η τελευταία γνώμη δεν διατυπώθηκε κατά το στάδιο της περιβαλλοντικής αδειοδότησης. Για παραδοσιακούς οικισμούς απαιτείται και σύμφωνη γνώμη του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας. Οι ανωτέρω γνώμες διατυπώνονται μέσα σε προθεσμία έξι (6) μηνών από την υποβολή σ' αυτούς πλήρους φακέλου.

9. Η Κτηματική Υπηρεσία, μετά τη διενέργεια αυτοψίας, υποχρεούται να συντάσσει προς τη Δ/ση Δημόσιας Περιουσίας της Γενικής Γραμματείας Δημόσιας Περιουσίας του Υπουργείου Οικονομικών, μέσα σε προθεσμία τριών (3) μηνών από την κατάθεση σ' αυτήν της αίτησης και του πλήρους φακέλου, εισηγητική έκθεση στην οποία καθορίζεται το αντάλλαγμα της παραχώρησης σύμφωνα με το άρθρο 16Α.

10. Η Δ/ση Δημόσιας Περιουσίας, μέσα σε προθεσμία τριών (3) μηνών από την παραλαβή της εισηγητικής έκθεσης και του φακέλου, προβαίνει στη σύνταξη σχεδίου απόφασης παραχώρησης.

11. α) Η επισκευή και συντήρηση των εγκαταστάσεων των παραγράφων 1, 2 και 3, στις οποίες περιλαμβάνονται και η μερική ή ολική αντικατάσταση τμημάτων τους σε αιγιαλό, παραλία, όχθη, παρόχθια ζώνη, υδάτινο στοιχείο, πυθμένα και υπεδάφος του βυθού της θάλασσας, λιμνοθάλασσας, λίμνης και κοίτης πλεύσιμου ποταμού, εφόσον δεν επέρχεται αλλοίωση του περιβάλλοντος χώρου ή των γεωμετρικών και τεχνικών χαρακτηριστικών του έργου και δεν τίθεται σε κίνδυνο η ανθρώπινη υγεία και η ασφάλεια των εργαζομένων και των χρηστών, πραγματοποιείται σύμφωνα με την ισχύουσα Α.Ε.Π.Ο, που έχει χορηγηθεί

για το συνολικό έργο για το οποίο πρόκειται να γίνει η αντικατάσταση, επισκευή ή συντήρηση και δεν απαιτείται νέα απόφαση παραχώρησης της παραγράφου 1. Για την κατά τα ανωτέρω έναρξη προγραμματισμένων εργασιών αντικατάστασης, επισκευής ή συντήρησης απαιτείται η σύνταξη τεχνικής μελέτης εγκεκριμένης από τη Διεύθυνση Τεχνικών Έργων της οικείας Περιφέρειας, η οποία κοινοποιείται τουλάχιστον προ δεκαπέντε (15) ημερών στην αρμόδια Κτηματική Υπηρεσία, στη Λιμενική Αρχή, καθώς και στην αρμόδια για την έγκριση των περιβαλλοντικών όρων υπηρεσία.

β) Αν διαπιστωθεί εκτέλεση εργασιών κατά παρέκκλιση των όρων παραχώρησης, η αρμόδια Κτηματική Υπηρεσία εκδίδει απόφαση απαγόρευσης, παύσης ή αναστολής εκτέλεσης των σχετικών εργασιών, η οποία κοινοποιείται στην αρμόδια Αστυνομική ή Λιμενική Αρχή. Στην περίπτωση αυτή λαμβάνονται τα μέτρα που προβλέπονται στα άρθρα 27 και 29.

γ) Αν διαπιστωθεί εκτέλεση εργασιών κατά παρέκκλιση της σχετικής τεχνικής μελέτης, η αρμόδια Λιμενική Αρχή επιβάλλει πρόστιμο ύψους δέκα χιλιάδων (10.000) έως εκατό χιλιάδων (100.000) ευρώ, ανάλογα με την απόκλιση από τη μελέτη, με την επιφύλαξη αυστηρότερων προστίμων που μπορεί να επιβληθούν για παραβίαση της κείμενης περιβαλλοντικής νομοθεσίας. Επιπλέον, εκδίδεται από την αρμόδια Κτηματική Υπηρεσία πρωτόκολλο κατεδάφισης και επαναφοράς των πραγμάτων στην προτέρα αυτών κατάσταση.

δ) Σε περίπτωση απρόβλεπτης βλάβης σε υφιστάμενες εγκαταστάσεις που είναι δυνατόν να προκαλέσει περιβαλλοντικό πρόβλημα, θαλάσσια ρύπανση ή πρόβλημα στην ενεργειακή τροφοδοσία της περιοχής, η επέμβαση για αποκατάσταση της βλάβης γίνεται ύστερα από προηγούμενη ενημέρωση της αρμόδιας Λιμενικής Αρχής από τον επιβλέποντα το έργο.

12. Ειδικά για κατασκευές που εξυπηρετούν τη λειτουργία μονάδων υδατοκαλλιεργειών (συνοδές εγκαταστάσεις), για τις οποίες έχει γίνει υπαγωγή στο άρθρο 121 του ν. 4495/2017 (Α' 167), αναστέλλεται από την ημερομηνία υπαγωγής η έκδοση και εκτέλεση Πρωτοκόλλου Διοικητικής Αποβολής και πρωτοκόλλου κατεδάφισης, καθώς και η έκδοση Πρωτοκόλλου Καθορισμού Αποζημίωσης Αυθαίρετης Χρήσης, που αφορά το διάστημα μετά την ημερομηνία υπαγωγής. Η παραχώρηση χρήσης των χώρων αυτών δεν κωλύεται σ' αυτή την περίπτωση και η χρήση τους γίνεται με ευθύνη των παραχωρησιούχων. Ομοίως, είναι δυνατή η παραχώρηση για την εκτέλεση έργων σύμφωνα με τη διαδικασία του παρόντος. Εφόσον μετά την παρέλευση της διετούς προθεσμίας που ορίζεται στο άρθρο 121 του ν. 4495/2017 δεν έχει τηρηθεί η διαδικασία που ορίζεται σ' αυτό, η αναστολή της λήψης των μέτρων προστασίας παύει και αυτά επιβάλλονται, όπως ορίζουν οι σχετικές διατάξεις.

13. Έργα καθαρισμού - αποκατάστασης λειτουργικών βαθών, όπως προβλέπονται από τη μελέτη κατασκευής των λιμενικών εγκαταστάσεων, που καθίστανται αναγκαία εξαιτίας προσχώσεων που προέρχονται από απώλειες φορτοεκφορτώμενου υλικού, αλλά και άλλες αιτίες, ιδίως, συσσωρευση φερτών υλών, προσαμμώσεις, που οφείλονται σε θεομηνίες ή εξελίσσονται μέσω φυσικών διεργασιών, επιτρέπονται με απόφαση του Γενικού Γραμματέα Λιμένων και Λιμενικής Πολιτικής του Υπουργείου Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής, η οποία εκδίδεται ύστερα από αίτηση του ενδιαφερομένου και την προηγούμενη σύμφωνη γνώμη του Υπουργείου Πολιτισμού και Αθλητισμού (Εφορεία Εναλίων Αρχαιοτήτων). Στην ανωτέρω απόφαση του Γενικού Γραμματέα Λιμένων και Λιμενικής Πολιτικής ορίζεται και ο τρόπος διάθεσης του υλικού, που αποκομίζεται από τον καθαρισμό του πυθμένα της θάλασσας. Άδειες κατασκευής και χρήσης λιμενικών έργων που έχουν χορηγηθεί ισχύουν και για όλες τις παραπάνω εργασίες. Για την έναρξη των εργασιών απαιτείται προηγούμενη κοινοποίηση της απόφασης στην αρμόδια Λιμενική Αρχή.

14. Εφόσον ο παραχωρησιούχος συμφωνεί, με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών μπορεί να επιτραπεί η χρησιμοποίηση των έργων και των εγκαταστάσεων της περίπτ. στ') της παραγράφου 2 και από τρίτες, εκτός από τον παραχωρησιούχο, επιχειρήσεις, που λειτουργούν νόμιμα, για ορισμένο χρονικό διάστημα και πάντως όχι μεγαλύτερο της τριετίας και για σκοπούς που προβλέπονται από τις παραγράφων 1, 2 και 3. Η απόφαση αυτή εκδίδεται ύστερα από προσκόμιση τεχνικής έκθεσης από τον αιτούντα και διατύπωση γνώμης από τα Υπουργεία Περιβάλλοντος και Ενέργειας και Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής και την αρμόδια Κτηματική Υπηρεσία. Οι πιο πάνω γνώμες χορηγούνται μέσα σε προθεσμία τριών (3) μηνών από την υποβολή του αιτήματος. Στην απόφαση υπολογίζεται και το αντάλλαγμα, σύμφωνα με το άρθρο 16Α, το οποίο βεβαιώνεται με πράξη της αρμόδιας Κτηματικής Υπηρεσίας και εισπράττεται σύμφωνα με της διατάξεις του Κ.Ε.Δ.Ε. Σε περίπτωση καθυστέρησης καταβολής του ανταλλάγματος ανακαλείται η απόφαση του πρώτου εδαφίου της παρούσας.

15. Το αντάλλαγμα χρήσης για την παραχωρούμενη έκταση, σύμφωνα με το παρόν άρθρο, υπολογίζεται σύμφωνα με το άρθρο 16Α, εκτός αν συντρέχει απαλλαγή σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στην παράγραφο 4 του άρθρου 15. Το αντάλλαγμα βεβαιώνεται με πράξη της αρμόδιας Κτηματικής Υπηρεσίας και εισπράττεται σύμφωνα με τις διατάξεις του Κ.Ε.Δ.Ε. Σε περίπτωση καθυστέρησης καταβολής του ανταλλάγματος και παρόδου τριών (3) μηνών από την καθυστέρηση μιας δόσης του καθορισθέντος ανταλλάγματος, ο παραχωρησιούχος εκπίπτει αυτοδίκαια από την παραχώρηση. Για την αυτοδίκαιη έκπτωση από την παραχώρηση εκδίδεται πράξη του Υπουργού Οικονομικών, η οποία έχει διαπιστωτικό χαρακτήρα. Ειδικά για τις περιοχές στις οποίες έχουν ιδρυθεί Φορείς Διαχείρισης Προστατευόμενων Περιοχών του ν. 4519/2018 (Α' 29), ποσοστό δύο τοις εκατό (2%) από το αντάλλαγμα αποδίδεται στο Πράσινο Ταμείο αποκλειστικά για τη χρηματοδότηση των αντίστοιχων ανωτέρω Φορέων, απαγορευομένης ρητώς της μεταφοράς οποιουδήποτε ποσοστού του σε άλλους φορείς, ταμεία ή νομικά πρόσωπα.

16. Τα έργα του παρόντος άρθρου ανήκουν στο Ελληνικό Δημόσιο, το οποίο μπορεί να τα καταργεί ή να τα μετατρέψει οποτεδήποτε για λόγους δημοσίου συμφέροντος και ασφάλειας ή εθνικής άμυνας, χωρίς καμία υποχρέωσή του για αποζημίωση ή καταβολή της δαπάνης κατασκευής και συντήρησης του κατασκευαστή και χρήστη τους. Η χρήση των έργων μπορεί να παραχωρείται με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών, με αντάλλαγμα που ορίζεται σύμφωνα με το άρθρο 16Α, για ορισμένο χρόνο. Είναι δυνατή η παραχώρηση των έργων για ορισμένο χρόνο σε φορείς της Γενικής Κυβέρνησης χωρίς αντάλλαγμα, προκειμένου να χρησιμοποιηθούν για κοινωφελείς σκοπούς, αν για τη συνήθη χρήση τους ο φορέας διαχείρισης δεν εισπράττει αντάλλαγμα.

17. α) Επιτρέπεται η παραχώρηση, σύμφωνα με το παρόν άρθρο, του δικαιώματος χρήσης αιγιαλού, παραλίας, όχθης, παρόχθιας ζώνης, υδάτινου στοιχείου, πυθμένα και υπεδάφους του βυθού της θάλασσας, λιμνοθάλασσας, λίμνης και της κοίτης πλεύσιμου ποταμού για την εκτέλεση έργων δικτύων τηλεπικοινωνιών, ενέργειας, ύδρευσης, αποχέτευσης και βιολογικών καθαρισμών, ακόμα και αν στους ανωτέρω κοινόχρηστους χώρους υφίστανται έργα χωρίς άδεια ή καθ' υπέρβαση αυτής.

β) Στην υποβαλλόμενη τεχνική μελέτη του προς κατασκευή έργου πρέπει να περιγράφεται αναλυτικά και η διαδικασία απαιτούμενης αποκατάστασής του στην περίπτωση που τα υφιστάμενα παράνομα έργα δεν αδειοδοτηθούν και κριθούν κατεδαφιστέα σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία.

18. Διατάξεις που αφορούν την προστασία της ποιότητας και της ποσότητας των υδάτων, σύμφωνα με τις οποίες είναι απαραίτητη η έκδοση άδειας και από τις αρμόδιες για την προστασία της ποιότητας και της ποσότητας των υδάτων ή και άλλες αρχές, εξακολουθούν να ισχύουν.»

Άρθρο 34

Προσθήκη άρθρου 14Α στο ν.2971/2001

Στο ν. 2971/2001 μετά το άρθρο 14 προστίθεται άρθρο 14Α ως εξής:

«Άρθρο 14Α

Αδειοδότηση υφισταμένων άνευ αδειάς ή καθ' υπέρβαση αυτής κατασκευών

1.α) Έργα των άρθρων 12, 12Α και των παρ. 1, 2 και 3 του άρθρου 14 που έχουν κατασκευαστεί μέχρι τις 28.7.2011 στον αιγιαλό, την παραλία, την όχθη, την παρόχθια ζώνη, το υδάτινο στοιχείο, τον πυθμένα και το υπεδάφος του βυθού της θάλασσας, λιμνοθάλασσας, λίμνης και κοίτης πλεύσιμου ποταμού χωρίς να υφίσταται απόφαση παραχώρησης της χρήσης, ανεξαρτήτως της έκδοσης πρωτοκόλλου κατεδάφισης μέχρι την έναρξη ισχύος του παρόντος άρθρου, μπορεί να αδειοδοτηθούν με αιτιολογημένη απόφαση του Υπουργού Οικονομικών, εκτός από εκείνα που προβλέπονται στο άρθρο 86 του ν. 4504/2017, ύστερα από αίτηση του ενδιαφερομένου προς την αρμόδια Κτηματική Υπηρεσία μέσα σε δύο (2) έτη από την έναρξη ισχύος του παρόντος. Στη ρύθμιση του προηγούμενου εδαφίου περιλαμβάνονται ξενοδοχειακές μονάδες, που έχουν κατασκευαστεί από το Δημόσιο, τον Ε.Ο.Τ. ή για λογαριασμό του ή των οποίων το Δημόσιο ή ο Ε.Ο.Τ είχαν τη διαχείριση ή αποτελούν λειτουργικό σύνολο με τα εν λόγω καταλύματα ή ξενοδοχειακές μονάδες του Ε.Ο.Τ. Επίσης, υπάγονται και οι αυθαίρετες κατασκευές που εξυπηρετούν τη λειτουργία των μονάδων υδατοκαλλιέργειας, για τις οποίες έχει γίνει υπαγωγή στις διατάξεις είτε του άρθρου 121 του ν. 4495/2017 είτε της περιπτ. α' της παρ. 19 του άρθρου 23 του ν. 4178/2013 (Α'174).

Η ρύθμιση του πρώτου εδαφίου της παρούσας παραγράφου δεν εφαρμόζεται για κατοικίες κάθε είδους, καταστήματα κάθε είδους, συμπεριλαμβανόμενων εμπορικών και υγειονομικού ενδιαφέροντος, με τα παραρτήματα και προσαρτήματά τους, κάμπινγκ, τουριστικά καταλύματα γενικά και ξενοδοχειακές μονάδες, εκτός των αναφερομένων στο προηγούμενο εδάφιο, καθώς και για τους τουριστικούς λιμένες του ν. 2160/1993.

Για την αδειοδότηση ακολουθείται η διαδικασία των παραγράφων 6 επ. του άρθρου 14, με εξαίρεση την εγγυητική επιστολή της περίπτ. στ'), επιπλέον δε, υποβάλλονται από τον αιτούντα οπωσδήποτε φωτογραφίες και χάρτης της ευρύτερης περιοχής με την ακριβή θέση του έργου και δημόσια έγγραφα και αεροφωτογραφίες συνοδευόμενες από υπεύθυνη δήλωση του μηχανικού, από τα οποία να προκύπτει ο χρόνος κατασκευής και η έκταση των προς αδειοδότηση ή εξαίρεση από την κατεδάφιση έργων, καθώς και κάθε άλλο πρόσφορο αποδεικτικό μέσο, ρητώς εξαιρουμένων των μαρτύρων και του όρκου.

β) Μπορεί να εξαιρούνται από την κατεδάφιση, κατά παρέκκλιση από κάθε γενική ή ειδική διάταξη, με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών, έργα που κατασκευάστηκαν μετά την 28.7.2011 αν αφορούν: αα) έργα και δραστηριότητες που εξυπηρετούν σκοπούς Εθνικής Άμυνας και ασφάλειας, ββ) έργα εθνικής σημασίας, γγ) έργα υποδομής δικτύων κοινής ωφέλειας, συμπεριλαμβανομένων των έργων Α.Π.Ε.,

γγ) Αν τα έργα δεν αδειοδοτηθούν ή δεν εξαιρεθούν από την κατεδάφιση σύμφωνα με την ανωτέρω διαδικασία θεωρούνται αυθαίρετα και κατεδαφιστέα, εκδιδομένης σχετικής διαπιστωτικής πράξης του Υπουργού Οικονομικών. Για την κατεδάφιση ακολουθείται η διαδικασία του άρθρου 27. Αν η αίτηση της αδειοδότησης ή εξαίρεσης από την κατεδάφιση απορριφθεί, το παράνομο έργο κατεδαφίζεται με δαπάνη του αιτούντος και επιβάλλεται, για όσο χρόνο δεν κατεδαφίζεται, αποζημίωση αυθαίρετης χρήσης. Αν η κατεδάφιση γίνει από υπηρεσίες του Δημοσίου, το κόστος επιβαρύνει τον αυθαίρετο χρήστη του έργου και εισπράττεται σύμφωνα με τις διατάξεις του Κ.Ε.Δ.Ε.

δ) Στα έργα και κατασκευές που αδειοδοτούνται ή εξαιρούνται από την κατεδάφιση με βάση τις περιπτ. α) και β) επιτρέπονται οι εργασίες συντήρησης ή επισκευής τους με τις διαδικασίες του άρθρου 14.

2. α) Προϋπόθεση για την αδειοδότηση ή την εξαίρεση από την κατεδάφιση των έργων είναι η καταβολή ή ο νόμιμος διακανονισμός της αποζημίωσης αυθαίρετης χρήσης που καθορίζεται από την αρμόδια Κτηματική Υπηρεσία για την αυθαίρετη και παράνομη χρήση της έκτασης για το προηγούμενο χρονικό διάστημα και μέχρι πέντε (5) έτη αναδρομικά, σύμφωνα με τις ισχύουσες διατάξεις. Η κατ' έτος αποζημίωση αυθαίρετης χρήσης ορίζεται σε ποσό αντίστοιχο με το εφεξής καταβαλλόμενο ετήσιο αντάλλαγμα για τη χρήση του χώρου του έργου, προσαυξημένο κατά το ένα τρίτο (1/3) του ποσού αυτού. Με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών καθορίζεται ο τρόπος με τον οποίο η καταβαλλόμενη προσαύξηση διατίθεται για την προστασία και αποκατάσταση της κοινοχρησίας επί των κοινόχρηστων χώρων αιγιαλού και παραλίας. Η εξόφληση της αποζημίωσης μπορεί να γίνει: αα) εφάπαξ, με καταβολή του πενήντα τοις εκατό (50%) του οφειλόμενου ποσού, ή ββ) με άτοκες δόσεις επί του αρχικώς βεβαιωμένου ποσού και διαγραφή προσαυξήσεων. Η ρύθμιση του προηγούμενου εδαφίου δεν αφορά την προσαύξηση του ενός τρίτου (1/3) της αποζημίωσης, η οποία καταβάλλεται εφάπαξ. Με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών καθορίζονται ο αριθμός των δόσεων και κάθε σχετικό θέμα εξόφλησης της αποζημίωσης αυθαίρετης χρήσης. Από την καταβολή αποζημίωσης αυθαίρετης χρήσης εξαιρούνται έργα υποδομών ή κοινής ωφέλειας που αφορούν κοινόχρηστα αγαθά, εφόσον αποδεδειγμένα έχουν κατασκευασθεί πριν από την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου από φορείς της Κεντρικής Διοίκησης, όπως αυτοί προσδιορίζονται στο άρθρο 14 του ν. 4270/2014 (Α' 143), είτε από ΟΤΑ α' και β' βαθμού, είτε από νομίμως λειτουργούσες επιχειρήσεις κοινής ωφέλειας εφόσον ανήκουν αποκλειστικά ή κατά πλειοψηφία στο Δημόσιο ή σε ΟΤΑ α' και β' βαθμού, με την προϋπόθεση το πρωτόκολλο καθορισμού αποζημίωσης αυθαίρετης χρήσης να μην έχει επικυρωθεί δικαστικά ή να μην έχει βεβαιωθεί ταμειακά η αποζημίωση.

β) Από την κατάθεση της αίτησης για αδειοδότηση ή εξαίρεση από την κατεδάφιση και μέχρι την ολοκλήρωση της σχετικής διαδικασίας αναστέλλεται :αα) η εκτέλεση των πρωτοκόλλων κατεδάφισης και διοικητικής αποβολής και η έκδοση νέων, καθώς και ββ) η έκδοση νέων πρωτοκόλλων καθορισμού αποζημίωσης αυθαίρετης χρήσης και η επιβολή νέων προστίμων για τα προς αδειοδότηση με την παρούσα διαδικασία έργα και για όσο χρόνο διαρκεί αυτή.

γγ) Η διετής αποκλειστική προθεσμία της παραγράφου 1, καθώς και η αναστολή των μέτρων της περίπτ. β), αναστέλλουν την παραγραφή των απαιτήσεων και δικαιωμάτων του Ελληνικού Δημοσίου, καθώς και την παραγραφή των ποινικών αδικημάτων που σχετίζονται με την κατασκευή και χρήση των έργων και

εγκαταστάσεων του παρόντος και την αναγκαστική είσπραξη των επιβληθέντων προστίμων και αποζημιώσεων. Κατά τη διάρκεια της ανωτέρω διετούς αποκλειστικής προθεσμίας και κατά το διάστημα που εκκρεμεί η απόφαση επί της υποβληθείσας αίτησης για αδειοδότηση ή εξαίρεση από την κατεδάφιση, αναστέλλεται η πρόοδος των ποινικών διαδικασιών, που σχετίζονται με την κατασκευή και χρήση των έργων και εγκαταστάσεων του παρόντος. Αν απορριφθεί για οποιονδήποτε λόγο η αίτηση αδειοδότησης ή εξαίρεσης από την κατεδάφιση, τότε λαμβάνονται και εκτελούνται όλα τα μέτρα, η έκδοση των οποίων είχε ανασταλεί.

3. Με την απόφαση περί αδειοδότησης ή εξαίρεσης από την κατεδάφιση των έργων παραχωρείται και η χρήση του χώρου των κατασκευών ή έργων. Η παραχώρηση γίνεται πάντοτε με αντάλλαγμα, που καθορίζεται σύμφωνα με το άρθρο 16Α, εκτός αν ορίζεται διαφορετικά στις διατάξεις του παρόντος νόμου. Με κοινή απόφαση του Υπουργού Οικονομικών και του καθ' ύλην αρμόδιου Υπουργού, του ανταλλάγματος μπορεί να εξαιρεθούν ή να επιβληθεί μειωμένη καταβολή του για έργα υποδομής ή κοινής ωφέλειας που αφορούν κοινόχρηστα αγαθά και ανήκουν στο Δημόσιο ή σε ΟΤΑ α' και β' βαθμού ή σε ΝΠΔΔ, από την χρήση των οποίων ο κύριος του έργου ή ο φορέας διαχείρισης δεν εισπράττει αντάλλαγμα ή το εισπραττόμενο αντάλλαγμα δεν υπερβαίνει την αναγκαία για την συντήρηση του έργου δαπάνη.

4. Ο χώρος των κατασκευών ή έργων που έχουν ήδη αδειοδοτηθεί με τις παραγράφους 9 και 10 του άρθρου 27, παραχωρείται εφεξής κατά χρήση έναντι ανταλλάγματος, που καθορίζεται σύμφωνα με το άρθρο 16Α, εκτός αν πρόκειται για έργα υποδομής ή κοινής ωφέλειας που αφορούν κοινόχρηστα αγαθά, ανήκουν στο Δημόσιο ή σε ΟΤΑ α' και β' βαθμού ή σε ΝΠΔΔ και από τη χρήση των οποίων ο κύριος του έργου ή ο φορέας διαχείρισης δεν εισπράττει αντάλλαγμα ή το εισπραττόμενο αντάλλαγμα δεν υπερβαίνει την αναγκαία για την συντήρηση του έργου δαπάνη. Για την παραχώρηση του προηγούμενου εδαφίου υποβάλλεται αίτηση από τον ενδιαφερόμενο μέσα σε αποκλειστική προθεσμία έξι (6) μηνών από την έναρξη ισχύος του παρόντος, διαφορετικά θεωρείται αυθαίρετος χρήσης και λαμβάνονται σε βάρος του τα προβλεπόμενα μέτρα.

5. Έργα που υλοποιήθηκαν στον αιγιαλό, στην παραλία και στον συνεχόμενο ή παρακείμενο θαλάσσιο χώρο πριν από την έναρξη ισχύος του παρόντος άρθρου από νομίμως λειτουργούσες επιχειρήσεις κοινής ωφέλειας και αφορούν τοποθέτηση υποθαλάσσιων καλωδίων θεωρούνται νόμιμα και εκδίδεται σχετική διαπιστωτική πράξη από την αρμόδια Υπηρεσία της Γενικής Γραμματείας Δημόσιας Περιουσίας του Υπουργείου Οικονομικών. Την ευθύνη για την απόδειξη του χρόνου και του φορέα κατασκευής και την καταγραφή του έργου την έχει ο αιτών. Στην περίπτωση αυτή υπάρχει απαλλαγή από την καταβολή αποζημίωσης αυθαίρετης χρήσης. Για τη συντήρηση ή επισκευή των έργων της παρούσας εφαρμόζεται η διαδικασία της παραγράφου 11 του άρθρου 14.

6. Η αδειοδότηση ή εξαίρεση από την κατεδάφιση έργων και εγκαταστάσεων, που έχουν εκτελεσθεί μη νόμιμα εντός του αιγιαλού, παραλίας, όχθης ή παρόχθιας ζώνης, υδάτινου στοιχείου, πυθμένα και υπεδάφους του βυθού της θάλασσας, λιμνοθάλασσας, λίμνης και κοίτης πλεύσιμου ποταμού είτε από νομίμως λειτουργούντα ναυαθλητικά σωματεία, αναγνωρισμένα από τη Γενική Γραμματεία Αθλητισμού είτε από την ίδια τη Γενική Γραμματεία Αθλητισμού γίνεται, κατ' εξαίρεση, με τη διαδικασία που προβλέπεται από το άρθρο 18Α.

7. Αν υφίσταται άμεσος κίνδυνος για την ανθρώπινη υγεία ή για το περιβάλλον λόγω βλάβης ή φθορών σε υφιστάμενες λειτουργούσες εγκαταστάσεις και έργα, για τα οποία έχει ήδη υποβληθεί αίτηση για την αδειοδότηση ή εξαίρεση από την κατεδάφιση σύμφωνα με την παράγραφο 1, για την εκτέλεση των επείγουσών εργασιών επισκευής, προς αποτροπή του κινδύνου, ακολουθείται η διαδικασία της παραγράφου 11 του άρθρου 14.».

Άρθρο 35

Τροποποίηση του άρθρου 15 του ν.2971/2001

Το άρθρο 15 του ν. 2971/2001 αντικαθίσταται ως εξής:

«1. Απαγορεύεται η παραχώρηση της αποκλειστικής χρήσης του αιγιαλού, της παραλίας, της όχθης, της παρόχθιας ζώνης, του υδάτινου στοιχείου, του πυθμένα και του υπεδάφους του βυθού της θάλασσας, λιμνοθάλασσας, λίμνης και της κοίτης πλεύσιμου ποταμού, εκτός αν επιβάλλεται για λόγους υπέρτερου

δημοσίου συμφέροντος, εθνικής άμυνας, δημόσιας τάξης, ασφάλειας, προστασίας αρχαιοτήτων, υγείας ή προστασίας του περιβάλλοντος .

2. Με την επιφύλαξη του πρώτου εδαφίου της παραγράφου 3 του άρθρου 2 είναι δυνατή η παραχώρηση της χρήσης του αιγιαλού, της παραλίας, της όχθης, της παρόχθιας ζώνης, του υδάτινου στοιχείου, του πυθμένα και του υπεδάφους του βυθού της θάλασσας, λιμνοθάλασσας, λίμνης και της κοίτης πλεύσιμου ποταμού σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος.

3. Οι παραχωρήσεις του αιγιαλού, της παραλίας, της όχθης, της παρόχθιας ζώνης, του υδάτινου στοιχείου, του πυθμένα και του υπεδάφους του βυθού της θάλασσας, λιμνοθάλασσας, λίμνης και της κοίτης πλεύσιμου ποταμού υπόκεινται πάντοτε σε μονομερή ανάκληση από το Δημόσιο για λόγους υπέρτερου δημοσίου συμφέροντος, εθνικής άμυνας, δημόσιας τάξης, ασφάλειας, δημόσιας υγείας, προστασίας αρχαιοτήτων και προστασίας του περιβάλλοντος, εφαρμογής των τοπικών χωρικών σχεδίων και του θαλάσσιου χωροταξικού σχεδίου, όπως αυτό ορίζεται στο ν. 4546/2018 (Α'101), καθώς και για την αποκατάσταση του κοινόχρηστου χαρακτήρα τους, αζημίως για το Δημόσιο.

4. Για την παραχώρηση της χρήσης του αιγιαλού, της παραλίας, της όχθης, της παρόχθιας ζώνης, του υδάτινου στοιχείου, του πυθμένα και του υπεδάφους του βυθού της θάλασσας, λιμνοθάλασσας, λίμνης και της κοίτης πλεύσιμου ποταμού καταβάλλεται αντάλλαγμα. Κατ' εξαίρεση, μπορεί ο Υπουργός Οικονομικών να αποφασίζει την χωρίς αντάλλαγμα παραχώρηση, για την εκτέλεση έργων δημόσιας ωφέλειας ή για την εκτέλεση εκδηλώσεων εκπαιδευτικού, ερευνητικού, αθλητικού ή πολιτιστικού περιεχομένου βραχείας χρονικής διάρκειας, αποκλειστικά σε υπηρεσίες του Δημοσίου, Νομικά Πρόσωπα Δημοσίου Δικαίου ή ΟΤΑ α' και β' βαθμού και Νομικά Πρόσωπα του ν. 3429/2005 (Α' 314). Σε περίπτωση παραχώρησης έναντι ανταλλάγματος, το αντάλλαγμα ορίζεται σύμφωνα με το άρθρο 16Α μειωμένο κατά δέκα τοις εκατό (10 %). Στην πράξη παραχώρησης περιλαμβάνονται όροι χρήσης που διασφαλίζουν την ελεύθερη πρόσβαση του κοινού. Με τις πράξεις παραχώρησης τίθενται από τη Διοίκηση όροι και προϋποθέσεις για τη χρήση συγκεκριμένων εκτάσεων και για περιορισμένη χρονικά διάρκεια χρήσης. Επίσης, μπορεί να τίθενται περιορισμοί για λόγους επιτακτικού δημοσίου συμφέροντος που αφορά την εθνική άμυνα και δημόσια ασφάλεια, άλλη δημόσια ανάγκη ή την προστασία του φυσικού και πολιτιστικού περιβάλλοντος.

5. Όταν στην παραχωρούμενη έκταση περιλαμβάνονται αρχαιολογικοί χώροι, μνημεία και ιστορικοί τόποι απαιτείται η σύμφωνη γνώμη του Υπουργείου Πολιτισμού και Αθλητισμού. Όταν στην παραχωρούμενη έκταση περιλαμβάνονται προστατευόμενες περιοχές, απαιτείται η σύμφωνη γνώμη της Υπηρεσίας Περιβάλλοντος της οικείας Περιφέρειας.

6. α) Με την επιφύλαξη του άρθρου 14 του ν. 3986/2011 (Α' 152), οι πράξεις παραχώρησης είναι προσωποπαγείς. Ο παραχωρησιούχος δεν επιτρέπεται να μεταβιβάσει μερικά ή ολικά το δικαίωμα, που αποκτά με την πράξη παραχώρησης, σε άλλον ή να συνάψει οποιαδήποτε σχέση γι' αυτό με ή χωρίς αντάλλαγμα, εκτός αν ορίζεται διαφορετικά σε άλλες διατάξεις του παρόντος νόμου.

β) Αν ο παραχωρησιούχος είναι ΟΤΑ α' βαθμού, είναι, κατ' εξαίρεση, δυνατή η περαιτέρω παραχώρηση προς τρίτους με αντάλλαγμα που υπολογίζεται σύμφωνα με το άρθρο 16Α και με την τήρηση των διατάξεων του παρόντος νόμου.

γ) Οι ΟΤΑ α' βαθμού είναι υποχρεωμένοι, εκ των παραχωρουμένων σ' αυτούς κοινοχρήστων χώρων αιγιαλού, παραλίας, όχθης, παρόχθιας ζώνης, υδάτινου στοιχείου, πυθμένα και υπεδάφους του βυθού θάλασσας, λιμνοθάλασσας, λίμνης και κοίτης πλεύσιμου ποταμού, να παραχωρούν κάθε χρόνο το δέκα τοις εκατό (10%), κατά προτεραιότητα, με κριτήρια κοινωνικά, εντοπιότητας ή σε επιχειρήσεις μορφών κοινωνικής οικονομίας και με αντάλλαγμα, που υπολογίζεται σύμφωνα με το άρθρο 16Α. Προς το σκοπό αυτό, οι ΟΤΑ α' βαθμού ανακοινώνουν κάθε χρόνο τις θέσεις, οι οποίες παραχωρούνται με τα ανωτέρω κριτήρια. Αν υποβληθούν περισσότερες από μία αιτήσεις διενεργείται προφορική δημοπρασία, στην οποία ως τιμή εκκίνησης ορίζεται το αντάλλαγμα που υπολογίζεται σύμφωνα με το άρθρο 16Α. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών, Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης και Οικονομικών ρυθμίζονται τα κοινωνικά κριτήρια, οι όροι, οι προϋποθέσεις και κάθε άλλο θέμα σχετικό με την εφαρμογή της παρούσας περίπτωσης.

7. Το αντάλλαγμα για τις παραχωρήσεις των άρθρων 13 και 13Α, είτε αυτές γίνονται απευθείας από το Δημόσιο είτε από τους ΟΤΑ α' βαθμού προς τρίτους, και ανεξαρτήτως του τρόπου παραχώρησης (ήτοι με απευθείας παραχώρηση προς τους όμορους, προφορική ή ηλεκτρονική δημοπρασία) κατατίθεται από τον παραχωρησιούχο στην αρμόδια Δ.Ο.Υ, ύστερα από σχετικό σημείωμα που εκδίδει η αρμόδια Κτηματική

Υπηρεσία, ύστερα από ενημέρωση του οικείου ΟΤΑ σχετικά με την προς τον τρίτο παραχώρηση, και αποδίδεται κατά εξήντα τοις εκατό (60%) στον οικείο ΟΤΑ και κατά σαράντα τοις εκατό (40%) στο Δημόσιο. Ειδικά για τις περιοχές για τις οποίες έχουν ιδρυθεί Φορείς Διαχείρισης Προστατευόμενων Περιοχών του ν. 4519/2018, από το αντάλλαγμα ποσοστό ένα τοις εκατό (1%) εκ του αποδιδόμενου στους ΟΤΑ και ένα τοις εκατό (1%) εκ του αποδιδόμενου στο Δημόσιο, αποδίδεται στο Πράσινο Ταμείο για τη χρηματοδότηση των αντίστοιχων Φορέων Διαχείρισης Προστατευόμενων Περιοχών.

8. Αν ο δικαιούχος παραχώρησης, αρχικός ή τελικός, παραβιάζει διατάξεις του νόμου ή όρους και περιορισμούς που έχουν τεθεί στην πράξη παραχώρησης ή προβαίνει σε μεταβολή του σκοπού, της χρήσης ή της φύσης του παραχωρηθέντος ακινήτου, ανακαλείται υποχρεωτικά η παραχώρηση, αζημίως για το Δημόσιο, με την έκδοση σχετικής απόφασης του Υπουργού Οικονομικών, εφαρμόζονται τα άρθρα 27 και 29 και υφιστάμενα έργα καταλαμβάνονται από το Δημόσιο.

9. Η πράξη παραχώρησης δεν υποκαθιστά άλλες απαιτούμενες άδειες ή εγκρίσεις.

10. Ο Υπουργός Οικονομικών μπορεί να εξαιρεί, με απόφασή του, από την παραχώρηση απλής χρήσης αιγιαλούς ιδίως για λόγους επικινδυνότητας, δημόσιας ασφάλειας, προστασίας του περιβάλλοντος, ιστορικής προστασίας, για λόγους κοινωνικούς και για λόγους μεγάλης τοπικής σημασίας, ύστερα από τεκμηριωμένη γνωμοδότηση του οικείου ΟΤΑ ή της αρμόδιας Κτηματικής Υπηρεσίας. Οι εξαιρέσεις της παρούσας ισχύουν για πέντε (5) έτη, μετά την πάροδο των οποίων επανεξετάζονται όλες οι περιπτώσεις. Ο Υπουργός Οικονομικών μπορεί να τροποποιεί ανά έτος την απόφασή του με την προσθήκη και νέων εξαιρέσεων. Για όσους από τους εξαιρούμενους αιγιαλούς της παρούσας παραγράφου υφίστανται ενεργές συμβάσεις παραχώρησης κατά το χρόνο έκδοσης της Υπουργικής Απόφασης του προηγούμενου εδαφίου, η εξαίρεση αρχίζει από τη λήξη της παραχώρησης.

11. Οι πράξεις παραχώρησης καταχωρίζονται σε Ηλεκτρονικό Μητρώο Πληροφοριών (ΗΜΠ), το οποίο εξασφαλίζει τη διασύνδεση και διαλειτουργικότητα, με ηλεκτρονικά μέσα, με τους λοιπούς συμπράττοντες φορείς του Δημοσίου. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών, Οικονομικών, Πολιτισμού και Αθλητισμού, Περιβάλλοντος και Ενέργειας, Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής, Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων και Τουρισμού καθορίζονται οι όροι, οι προδιαγραφές, η παροχή και συντήρηση, οι διαδικασίες και άδειες ηλεκτρονικής πρόσβασης και εισαγωγής πληροφοριών του ΗΜΠ, τα στοιχεία που καταχωρίζονται στο ΗΜΠ και κάθε άλλο θέμα σχετικό με την υλοποίηση και τη λειτουργία του.».

Άρθρο 36

Τροποποίηση του άρθρου 16 του ν.2971/2001

Το άρθρο 16 του ν. 2971/2001 αντικαθίσταται ως εξής:

«1. Με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών, ύστερα από σύμφωνη γνώμη των Υπουργών Εθνικής Άμυνας, Πολιτισμού και Αθλητισμού, Περιβάλλοντος και Ενέργειας, Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής, Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων και Τουρισμού, για σκοπούς που ανήκουν στην αρμοδιότητά τους, επιτρέπεται η παραχώρηση, κατ' ανάλογη εφαρμογή των άρθρων 13 και 14, της χρήσης νησιδών, βραχονησίδων, υφάλων, σκοπέλων και αβαθών θαλασσιών εκτάσεων, καθώς και του συνεχόμενου αιγιαλού και της παραλίας για την εξυπηρέτηση σκοπών γεωργικών, κτηνοτροφικών (ιδίως για εκτροφή ζώων, εγκατάσταση μελισσοκομείων και εκτροφείων σαλιγκαριών), αλιευτικών, υδατοκαλλιέργειας, ναυαθλητικών, τουριστικών, ενέργειας, συμπεριλαμβανομένων των σταθμών παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας από Α.Π.Ε, ανάπτυξης της εθνικής οικονομίας, εθνικής άμυνας και ασφάλειας και περιβαλλοντικής έρευνας. Με την αίτηση για την παραχώρηση προσκομίζεται η απαιτούμενη από ειδικές διατάξεις άδεια και βεβαίωση της αρμόδιας υπηρεσίας ότι η συγκεκριμένη χρήση ή δραστηριότητα δεν αντίκειται σε συγκεκριμένο χωροταξικό σχεδιασμό, σε ειδικότερες διατάξεις προστασίας του φυσικού περιβάλλοντος του ν. 1650/1986 ή σε διατάξεις περί χρήσεων γης. Στην περίπτωση παραχώρησης για σκοπούς περιβαλλοντικής έρευνας εκδίδεται κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Περιβάλλοντος και Ενέργειας .

2. Επιτρέπεται κατά τον ίδιο τρόπο και για τους σκοπούς της παρ. 1 χωρίς δημοπρασία, η κατά χρήση παραχώρηση νησιδών του Δημοσίου σε αγροτικούς, αγροτοβιομηχανικούς, γεωργικούς, κτηνοτροφικούς και αλιευτικούς συνεταιρισμούς, οργανώσεις παραγωγών του αγροτικού τομέα και σε δημοτικές επιχειρήσεις του άρθρου 266 του ν. 3463/2006. Με την αίτηση για την παραχώρηση προσκομίζεται η απαιτούμενη από

ειδικές διατάξεις άδεια και βεβαίωση της αρμόδιας υπηρεσίας ότι η συγκεκριμένη χρήση ή δραστηριότητα δεν αντίκειται σε συγκεκριμένο χωροταξικό σχεδιασμό, σε ειδικότερες διατάξεις προστασίας του φυσικού περιβάλλοντος του ν. 1650/1986 ή σε διατάξεις περί χρήσης γης.

3. Η παραχώρηση της παρ. 1 γίνεται ύστερα από δημοπρασία, η οποία μπορεί να διενεργείται και ηλεκτρονικά, τα δε πρακτικά της εγκρίνονται από τον Υπουργό Οικονομικών. Ως τιμή εκκίνησης ορίζεται το αντάλλαγμα που υπολογίζεται σύμφωνα με το άρθρο 16Α. Με αιτιολογημένη απόφαση του Υπουργού Οικονομικών είναι δυνατή η απευθείας παραχώρηση σε Ν.Π.Δ.Δ, επιχειρήσεις κοινής ωφέλειας, αλλά και σε ιδιώτες αν προηγήθηκαν δύο άγονες δημοπρασίες ή αν σε αυτές δεν εκδηλώθηκε ενδιαφέρον από περισσότερους ενδιαφερόμενους και δεν αναπτύχθηκε πραγματικός ανταγωνισμός. Το αντάλλαγμα της απευθείας παραχώρησης του προηγούμενου εδαφίου καθορίζεται σύμφωνα με το άρθρο 16Α.

4. Για την εκτέλεση έργων στα πλαίσια της παραχώρησης του παρόντος άρθρου εφαρμόζεται αναλόγως το άρθρο 14.

5. Στις παραχωρήσεις του παρόντος άρθρου εφαρμόζονται αναλόγως οι παρ. 3, 4, 5, 6, 8, 9, 10 και 11 του άρθρου 15.».

Άρθρο 37

Προσθήκη άρθρου 16Α στο ν.2971/2001

Στο ν. 2971/2001 μετά το άρθρο 16 προστίθεται άρθρο 16Α ως εξής:

«Άρθρο 16Α

Αντάλλαγμα χρήσης –αποζημίωση αυθαίρετης χρήσης

1. Το αντάλλαγμα χρήσης αιγιαλού, παραλίας, όχθης, παρόχθιας ζώνης, υδάτινου στοιχείου, πυθμένα και υπεδάφους του βυθού της θάλασσας, λιμνοθάλασσας, λίμνης και κοίτης πλεύσιμου ποταμού για τις χρήσεις των άρθρων 11, 12, 13, 13Α, 14 και 16, καθώς και η αποζημίωση αυθαίρετης χρήσης των χώρων αυτών, καθορίζεται με απόφαση του αρμόδιου για την παραχώρηση οργάνου με βάση τα ακόλουθα κριτήρια:

Τ.Β. = Τιμή Βάσης

Ε.Δ. = Είδος Δραστηριότητας

Ε.Χ. = Εμβαδόν Χώρου

2. Η Τιμή Βάσης για κάθε γεωγραφική περιοχή καθορίζεται με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών. Για τον καθορισμό της τιμής βάσης λαμβάνονται υπόψη οι αντικειμενικές και μισθωτικές αξίες των πλησιέστερων ακινήτων εκάστης γεωγραφικής περιοχής.

3. Το Είδος Δραστηριότητας διαιρείται στις εξής κατηγορίες:

α) Απλή χρήση (ομπρέλες – ξαπλώστρες, καντίνες, μη μηχανοκίνητα θαλάσσια μέσα αναψυχής κλπ).

β) Απλή χρήση με μηχανοκίνητα μέσα αναψυχής.

γ) Απλή χρήση των παρ. 8, 9, 11 και 13 του άρθρου 13Α (πολιτιστικές εκδηλώσεις, γαμήλιες τελετές, εκδηλώσεις κοινωνικού χαρακτήρα, λήψεις με οπτικοακουστικά μέσα, ερευνητικοί σκοποί).

δ) Απλή χρήση των παρ. 2, 3 και 5 του άρθρου 13Α (πλωτές εξέδρες, φουσκωτά θαλάσσια μέσα αναψυχής, υδατοκαλλιέργειες).

ε) Έργα των περιπτ. α, β, γ και δ της παρ. 2 του άρθρου 14 (έργα κοινής ωφέλειας, ναυαθλητικά, ανάπλασης, εξυπηρέτησης ερευνητικών σκοπών).

στ) Έργα της περίπτ. ε) του άρθρου 14 (Υδατοκαλλιέργειες) και της παρ. 3 του άρθρου 14 (υποθαλάσσιοι αγωγοί, καλώδια, ναύδετα κλπ).

ζ) Έργα του άρθρου 11 και των περιπτ. στ), ζ) και η) της παρ. 2 του άρθρου 14 (έργα και εγκαταστάσεις που εκτελέστηκαν ύστερα από σύμβαση με το Δημόσιο, τον Ε.Ο.Τ., τη Γ.Γ.Α. ή τους ΟΤΑ ή με βάση αναπτυξιακούς νόμους, καθώς και έργα λιμενικά, συγκοινωνιακά, Α.Π.Ε κλπ).

4. Ο συντελεστής βαρύτητας κάθε Είδους Δραστηριότητας καθορίζεται με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών ύστερα από εισήγηση του κατά περίπτωση αρμόδιου Υπουργείου.

Με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών καθορίζονται ο μαθηματικός τύπος από τον οποίο θα προκύπτει το αντάλλαγμα χρήσης με βάση τα προηγούμενα κριτήρια και κάθε άλλο θέμα σχετικό με την εφαρμογή του. Το αντάλλαγμα υπολογίζεται σε ετήσια βάση και ειδικά για τις χρήσεις του άρθρου 14 αναπροσαρμόζεται ανά πενταετία.

Το αντάλλαγμα που προκύπτει από το παρόν άρθρο στις περιπτώσεις των δημοπρασιών αποτελεί την τιμή εκκίνησης.

Άρθρο 38
Τροποποίηση του άρθρου 24 του ν.2971/2001

Στο άρθρο 24 του ν. 2971/2001, όπως ισχύει, επέρχονται οι εξής τροποποιήσεις :

1. Η παρ. 1 αντικαθίσταται ως εξής:

«1. Επιτρέπεται ο φορέας διοίκησης και εκμετάλλευσης λιμένα, με απόφαση της διοίκησής του, που εγκρίνεται, ύστερα από σύμφωνη γνώμη του Γ.Ε.Ν., από το Υπουργείο Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής, να παραχωρεί, με αντάλλαγμα και για ορισμένο χρονικό διάστημα, τη χρήση χώρων που βρίσκονται μέσα στη Χερσαία Ζώνη Λιμένα. Εφόσον η παραχώρηση αφορά έργο ή δραστηριότητα που απαιτεί έγκριση περιβαλλοντικών όρων, ακολουθείται υποχρεωτικά η διαδικασία περιβαλλοντικής αδειοδότησης από το Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας. Για παραχώρηση χώρων της ζώνης λιμένα σε βιομηχανικές μονάδες, απαιτείται και σύμφωνη γνώμη του Υπουργείου Οικονομίας και Ανάπτυξης, σε εγκαταστάσεις πετρελαιοειδών, μεταλλευτικές, λατομικές επιχειρήσεις και επιχειρήσεις βιομηχανικών ορυκτών απαιτείται και η σύμφωνη γνώμη του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας, ενώ για αλιευτικές και υδατοκαλλιεργητικές επιχειρήσεις απαιτείται και η σύμφωνη γνώμη του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων. Στην απόφαση παραχώρησης καθορίζεται το αντάλλαγμα για τη χρήση των ανωτέρω χώρων, καθώς και οι λοιποί όροι της παραχώρησης. Η παρούσα διάταξη δεν εφαρμόζεται για τους τουριστικούς λιμένες του άρθρου 29 του ν. 2160/1993».

2. Η παρ. 2 αντικαθίσταται ως εξής:

«Με απόφαση του αρμόδιου φορέα διοίκησης και εκμετάλλευσης λιμένα, χωρίς να απαιτείται η σύμφωνη γνώμη του Γ.Ε.Ν. και του Υπουργείου Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής, εγκρίνονται οι παραχωρήσεις απλής χρήσης των χώρων της χερσαίας ζώνης λιμένα χρονικής διάρκειας μικρότερης των τριών (3) ετών, που δεν συνοδεύονται από οποιοδήποτε έργο μόνιμης ή προσωρινής φύσης. Οι παραχωρήσεις απλής χρήσης των χώρων στην περιοχή αρμοδιότητας των Οργανισμών Λιμένων Α.Ε., εγκρίνονται από το Διοικητικό τους Συμβούλιο. Οι παραχωρήσεις απλής χρήσης τελούν πάντα υπό τους όρους και τις προϋποθέσεις του παρόντος νόμου και των κατ' εξουσιοδότηση αυτού κανονιστικών πράξεων ή των υπουργικών αποφάσεων που εκδίδονται κατ' εφαρμογή του ή του νομοθετικού και κανονιστικού πλαισίου για την προστασία του αιγιαλού. Για παραχωρήσεις που συνοδεύονται από οποιοδήποτε έργο μόνιμης φύσης και εγκρίνονται από το Διοικητικό Συμβούλιο των Οργανισμών Λιμένων Α.Ε., πριν από την υλοποίηση της παραχώρησης απαιτείται η προηγούμενη έγκριση του Υπουργείου Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής. Η παρούσα διάταξη δεν εφαρμόζεται για τους τουριστικούς λιμένες του άρθρου 29 του ν. 2160/1993».

3. Μετά την παράγραφο 9 προστίθεται νέα παράγραφος 10 ως εξής:

«Με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής καθορίζονται οι προϋποθέσεις, τα τεχνικά θέματα, οι όροι και όλες οι αναγκαίες λεπτομέρειες για την παραχώρηση έναντι ανταλλάγματος της απλής χρήσης χώρων εντός χερσαίας ζώνης λιμένων για την άσκηση δραστηριοτήτων που εξυπηρετούν τους λουόμενους ή την αναψυχή του κοινού, ιδίως για την ανάπτυξη τραπέζοκαθισμάτων, ομπρελών – ξαπλωστρών και λειτουργία τροχήλατου αναψυκτηρίου.».

Άρθρο 39
Τροποποίηση του άρθρου 27 του ν.2971/2001

Το άρθρο 27 του ν.2971/2001 αντικαθίσταται ως εξής:

«Άρθρο 27

Προστασία αιγιαλού, παραλίας, όχθης και παρόχθιας ζώνης, υδάτινου στοιχείου, πυθμένα και υπεδάφους του πυθμένα θάλασσας, λιμνοθάλασσας, λίμνης και κοίτης πλεύσιμου ποταμού

«1. Κατ' αυτού που επελήφθη και κατέχει αυτογνωμόνως αιγιαλό, παραλία, όχθη, παρόχθια ζώνη, υδάτινο στοιχείο, πυθμένα και υπεδάφος του βυθού θάλασσας, λιμνοθάλασσας, λίμνης και κοίτης πλεύσιμου ποταμού συντάσσεται από τον προϊστάμενο της αρμόδιας Κτηματικής Υπηρεσίας Πρωτόκολλο Διοικητικής Αποβολής (Π.Δ.Α), το οποίο κοινοποιείται σ' αυτόν κατά του οποίου απευθύνεται, ανεξαρτήτως του χρόνου ενάρξεως κατοχής του χώρου. Επίσης, τοιχοκολλάται μέσα σε τρεις (3) ημέρες από την

ανωτέρω κοινοποίηση στην αυθαίρετη κατασκευή, αν υπάρχει, και στο δημοτικό κατάστημα του οικείου δήμου και αναρτάται στο διαδίκτυο μέσω του προγράμματος «Διαύγεια», τηρουμένων των διατάξεων περί προστασίας προσωπικών δεδομένων. Αν είναι άγνωστη η διεύθυνση κατοικίας ή διαμονής του προσώπου κατά του οποίου απευθύνεται το πρωτόκολλο ή αν αυτό είναι κάτοικος αλλοδαπής, η κοινοποίηση γίνεται σύμφωνα με την παρ. 2 του άρθρου 84 του Κ.Ε.Δ.Ε. Κατά του Π.Δ.Α. επιτρέπεται η άσκηση ανακοπής, μέσα σε ανατρεπτική προθεσμία τριάντα (30) ημερών από την κοινοποίηση του πρωτοκόλλου, η οποία δεν μπορεί να παραταθεί, ενώπιον του αρμόδιου κατά τόπον Μονομελούς Πρωτοδικείου, που δικάζει αυτήν κατά την ειδική διαδικασία των μισθωτικών διαφορών. Η άσκηση ανακοπής δεν αναστέλλει την εκτέλεση του πρωτοκόλλου, ο ανακόπτων, όμως, μπορεί με αίτησή του να ζητήσει από το δικαστήριο την αναστολή της εκτέλεσης μέχρι την έκδοση της απόφασης επί της ανακοπής. Αν δεν ασκηθεί εμπροθέσμως ανακοπή, το Π.Δ.Α. θεωρείται ότι έχει γίνει αποδεκτό από εκείνον που έχει έννομο συμφέρον να το προσβάλει. Αντίγραφο της ανακοπής με κλήση προς συζήτηση κοινοποιείται μέσα στην ίδια ανατρεπτική προθεσμία των τριάντα (30) ημερών στον Προϊστάμενο της Κτηματικής Υπηρεσίας που το εξέδωσε, επί ποινή ακυρότητας της ασκηθείσας ανακοπής. Κατάθεση παραβόλου ή εγγραφή της ασκούμενης ανακοπής στο βιβλίο διεκδικήσεων δεν απαιτείται. Το βάρος της απόδειξης φέρει ο ανακόπτων, με τα δε προσαγόμενα αποδεικτικά μέσα συνεκτιμώνται και όσα προσκομίζονται από την αρμόδια Κτηματική Υπηρεσία. Κατά της απόφασης του Μονομελούς Πρωτοδικείου επιτρέπεται έφεση ενώπιον του Μονομελούς Εφετείου. Η έφεση ασκείται, σύμφωνα με τις κοινές διατάξεις, μέσα σε ανατρεπτική προθεσμία τριάντα (30) ημερών. Κατά της απόφασης του Εφετείου δεν χωρεί ένδικο μέσο. Οι προθεσμίες του παρόντος δεν παρατείνονται λόγω απόστασης. Για την κλήση του Δημοσίου ισχύουν οι ειδικές περί αυτού διατάξεις. Η απόφαση που εκδίδεται σύμφωνα με τη διαδικασία του παρόντος άρθρου δεν εμποδίζει την επιδίωξη των δικαιωμάτων σύμφωνα με την τακτική διαδικασία είτε από τον ιδιώτη είτε από το Δημόσιο, οι δε ισχύουσες διατάξεις δεν θίγονται από τις διατάξεις του παρόντος άρθρου. Το Π.Δ.Α., όταν τελεσιδικήσει, εκτελείται από δικαστικό επιμελητή ύστερα από έγγραφη εντολή του Προϊσταμένου της αρμόδιας Κτηματικής Υπηρεσίας. Αν το Π.Δ.Α. ακυρωθεί τελεσιδικώς για λόγους που αφορούν την κυριότητα ή τη νομή του χώρου, ο ανακόπτων οφείλει να ασκήσει τακτική αγωγή μέσα σε ενενήντα (90) ημέρες από την επίδοση της απόφασης, διαφορετικά το πρωτόκολλο παραμένει σε ισχύ και εκτελείται. Στην περίπτωση αυτή δεν εφαρμόζεται η παρ. 1 του άρθρου 8 του ν. 1539/1938 (Α' 488).

2. Σε βάρος οποιουδήποτε κατέχει ή κάνει χρήση αιγιαλού, παραλίας, όχθης, παρόχθιας ζώνης, υδάτινου στοιχείου, πλυμένα θάλασσας και υπεδάφους του βυθού της θάλασσας, λιμνοθάλασσας, λίμνης και κοίτης πλεύσιμου ποταμού, χωρίς συμβατική σχέση με το Δημόσιο ή ΟΤΑ α' βαθμού, στον οποίο έχει νομίμως παραχωρηθεί η χρήση αυτών, εκδίδεται Πρωτόκολλο Καθορισμού Αποζημίωσης Αυθαίρετης Χρήσης (Π.Κ.Α.Α.Χ.), με το οποίο επιβάλλεται αποζημίωση για την άνευ συμβατικής σχέσης κατάληψη ή και χρήση του χώρου. Η αποζημίωση υπολογίζεται σύμφωνα με το άρθρο 16Α. Με το ίδιο πρωτόκολλο επιβάλλεται και πρόστιμο, το οποίο δεν μπορεί να υπερβαίνει το διπλάσιο της καθορισθείσας αποζημίωσης. Για τον υπολογισμό του προστίμου του προηγούμενου εδαφίου λαμβάνονται υπόψη οι ιδιαίτερες περιστάσεις της παράβασης, ιδίως δε το είδος και η έκταση του καταληφθέντος χώρου, η επ' αυτού ασκούμενη δραστηριότητα, καθώς και η υποτροπή του υποχρέου. Αν το πρωτόκολλο εκδίδεται σε βάρος περισσότερων προσώπων, αυτά καθίστανται συνυπόχρεα αλληλεγγύως και εις ολόκληρον για την καταβολή της καθορισθείσας αποζημίωσης και του προστίμου. Το πρωτόκολλο κοινοποιείται σ' αυτόν κατά του οποίου εκδόθηκε, ανεξαρτήτως του χρόνου ενάρξεως κατοχής του χώρου. Αν είναι άγνωστη η διεύθυνση κατοικίας ή διαμονής του προσώπου προς το οποίο κοινοποιείται το πρωτόκολλο ή αν αυτό είναι κάτοικος αλλοδαπής, η κοινοποίηση γίνεται σύμφωνα με την παρ. 2 του άρθρου 84 του Κ.Ε.Δ.Ε. Κατά του Π.Κ.Α.Α.Χ. επιτρέπεται η άσκηση ανακοπής ενώπιον του αρμόδιου Μονομελούς Πρωτοδικείου, μέσα σε ανατρεπτική προθεσμία τριάντα (30) ημερών από την κοινοποίηση του πρωτοκόλλου, η οποία δεν μπορεί να παραταθεί. Η ανακοπή κοινοποιείται στον Προϊστάμενο της Κτηματικής Υπηρεσίας που εξέδωσε το πρωτόκολλο μέσα στην ίδια ανατρεπτική προθεσμία των τριάντα (30) ημερών. Για το παραδεκτό της άσκησης της ανακοπής απαιτείται, ως την πρώτη συζήτησή της, να προσκομιστεί στο δικαστήριο αποδεικτικό καταβολής ποσοστού είκοσι τοις εκατό (20%) της καθορισθείσας αποζημίωσης, το οποίο δεν μπορεί να υπερβαίνει το ποσό των τριάντα χιλιάδων (30.000) ευρώ. Το ανωτέρω ποσό, αν η ανακοπή απορριφθεί ή γίνει εν μέρει δεκτή για οποιοδήποτε λόγο, συνυπολογίζεται κατά τη σχετική εκκαθάριση της αξίωσης του Δημοσίου, ενώ, αν αυτό γίνει δεκτό, αποδίδεται σε αυτόν που το κατέβαλε, χωρίς τόκο. Οι

έννομες αυτές συνέπειες επέρχονται ακόμη κι αν δεν υπάρχει σχετική ρητή διάταξη στην απόφαση. Η άσκηση ανακοπής δεν αναστέλλει την εκτέλεση του ανωτέρω πρωτοκόλλου, με αίτηση, όμως, του ανακόπτοντος, μπορεί να ζητηθεί από το αρμόδιο δικαστήριο η αναστολή εκτέλεσης αυτού μέχρι την έκδοση απόφασης επί της ανακοπής. Κατά των αποφάσεων που εκδίδονται επί ανακοπών κατά Π.Κ.Α.Α.Χ. δεν χωρεί ένδικο μέσο. Αν η απόφαση που εκδίδεται ακυρώνει το πρωτόκολλο για λόγους που αφορούν την κυριότητα ή τη νομή του χώρου, ο ανακόπτων οφείλει να ασκήσει τακτική αγωγή μέσα σε ενενήντα (90) ημέρες από την επίδοση της απόφασης, διαφορετικά το πρωτόκολλο παραμένει σε ισχύ και εκτελείται. Στην περίπτωση αυτή δεν εφαρμόζεται η παρ. 1 του άρθρου 8 του ν. 1539/1938. Ειδικά για τις περιοχές για τις οποίες έχουν ιδρυθεί Φορείς Διαχείρισης Προστατευόμενων Περιοχών του ν. 4519/2018, από την αποζημίωση και το πρόστιμο που επιβλήθηκαν με το Π.Κ.Α.Α.Χ. ποσοστό δύο τοις εκατό (2%) αποδίδεται στο Πράσινο Ταμείο για τη χρηματοδότηση των αντίστοιχων ανωτέρω Φορέων, ρητώς απαγορευομένης της μεταφοράς οποιουδήποτε ποσοστού από το ποσό αυτό σε οποιονδήποτε άλλο φορέα ή για οποιαδήποτε άλλη χρήση.

3. Σε περίπτωση βραχυχρόνιας κατάληψης για εποχιακή χρήση, ιδίως για τις περιπτώσεις των άρθρων 13 και 13Α, κατά παρέκκλιση της παρ. 1, δεν εκδίδεται Π.Δ.Α., αλλά Πράξη Άμεσης Απομάκρυνσης των αυθαίρετων κατασκευών/πραγμάτων του Προϊστάμενου της αρμόδιας Κτηματικής Υπηρεσίας, η οποία κοινοποιείται μέσα σε πέντε (5) εργάσιμες ημέρες από την έκδοσή της στον καθ' ου η Πράξη και στον οικείο ΟΤΑ α' βαθμού. Κατά της Πράξης Άμεσης Απομάκρυνσης επιτρέπεται η άσκηση ανακοπής ενώπιον του Προέδρου Πρωτοδικών του αρμοδίου κατά τόπο Μονομελούς Πρωτοδικείου, μέσα σε ανατρεπτική προθεσμία πέντε (5) ημερών από την κοινοποίηση της πράξης, η οποία δεν μπορεί να παραταθεί. Μέσα στην ίδια προθεσμία πρέπει η ανακοπή να κοινοποιηθεί στον Προϊστάμενο της αρμόδιας Κτηματικής Υπηρεσίας. Η ανακοπή συζητείται με τη διαδικασία ασφαλιστικών μέτρων εντός πέντε (5) ημερών από την κατάθεσή της, η δε απόφαση εκδίδεται εντός τριών (3) ημερών από τη συζήτησή της. Κατά της απόφασης αυτής δεν χωρεί ένδικο μέσο. Η απόφαση κοινοποιείται με επιμέλεια του ανακόπτοντος στον Προϊστάμενο της αρμόδιας Κτηματικής Υπηρεσίας και στον οικείο Δήμο. Μέσα σε πέντε (5) εργάσιμες ημέρες από την έκδοση της απόφασης επί της ανακοπής του προηγούμενου εδαφίου ή την πάροδο άπρακτης της προθεσμίας για την άσκηση της ανακοπής εναντίον της Πράξης Άμεσης Απομάκρυνσης, ο καθ' ου η Πράξη οφείλει να απομακρύνει τις κατασκευές/πράγματα, με τα οποία έχει γίνει η κατάληψη. Ο οικείος ΟΤΑ α' βαθμού διαπιστώνει την εμπρόθεσμη απομάκρυνσή τους. Αν αυτά δεν απομακρυνθούν εμπρόθεσμα, ο οικείος ΟΤΑ α' βαθμού υποχρεούται να τα απομακρύνει μέσα σε πέντε (5) εργάσιμες ημέρες από την πάροδο της προθεσμίας εντός της οποίας ο καθ' ου όφειλε να ενεργήσει για την απομάκρυνση. Επίσης, εκδίδεται Π.Κ.Α.Α.Χ, με το οποίο επιβάλλεται αποζημίωση και πρόστιμο που καθορίζονται στο διπλάσιο των υπολογιζομένων σύμφωνα με την παρ. 2. Επιπλέον, ο αυθαίρετος κάτοχος, ο σύζυγός του, οι συγγενείς του εξ αίματος και εξ αγχιστείας μέχρι το δεύτερο βαθμό, καθώς και ομόρρυθμες ή ετερόρρυθμες εταιρείες ή ιδιωτικές κεφαλαιουχικές εταιρείες, στις οποίες είναι εταίρος ο αυθαίρετος κάτοχος ή κάποιος από τα προηγούμενα πρόσωπα, αποκλείονται από οποιαδήποτε παραχώρηση αιγιαλού, παραλίας, όχθης, παρόχθιας ζώνης, υδάτινου στοιχείου, πυθμένα και υπεδάφους του βυθού της θάλασσας, λιμνοθάλασσας, λίμνης και της κοίτης πλεύσιμου ποταμού για χρονικό διάστημα πέντε (5) ετών.

4. Τα πάσης φύσεως κτίσματα και γενικώς κατασκευάσματα, τα οποία έχουν εν όλω ή εν μέρει κατασκευασθεί στον αιγιαλό, την παραλία, την όχθη, την παρόχθια ζώνη, το υδάτινο στοιχείο, τον πυθμένα και το υπεδάφος του βυθού της θάλασσας, λιμνοθάλασσας, λίμνης και της κοίτης πλεύσιμου ποταμού, χωρίς σχετική άδεια σύμφωνα με τα άρθρα 11, 12, 12 Α, 13, 13Α, 14 και 16 θεωρούνται παράνομα και κατεδαφίζονται, ανεξάρτητα από το χρόνο κατασκευής τους ή της χρήσης τους. Ομοίως κατεδαφίζονται τα πάσης φύσεως κτίσματα και εν γένει κατασκευάσματα, τα οποία έχουν ανεγερθεί ή θα αναγερθούν χωρίς άδεια στον αιγιαλό ή την παραλία, μετά τον καθορισμό και τη συντέλεση των απαλλοτριώσεων των άρθρων 7 και 10, ανεξάρτητα από το χρόνο ανέγερσής τους ή αν κατοικούνται ή διαφορετικά πως χρησιμοποιούνται. Προς τούτο ο προϊστάμενος της αρμόδιας Κτηματικής Υπηρεσίας εκδίδει πρωτόκολλο κατεδάφισης, το οποίο κοινοποιεί, σύμφωνα με τις διατάξεις του Κώδικα Διοικητικής Δικονομίας, που κυρώθηκε με το άρθρο πρώτο του ν. 2717/1999 (Α' 97), στον φερόμενο κύριο ή νομέα ή κάτοχο ή κατασκευαστή αυτών, ο οποίος οφείλει μέσα σε τριάντα (30) ημέρες από την κοινοποίηση να κατεδαφίσει τα κτίσματα και να άρει τα πάσης φύσεως κατασκευάσματα. Παράλληλα, η αρμόδια Κτηματική Υπηρεσία αποστέλλει το πρωτόκολλο κατεδάφισης στο Γενικό Γραμματέα της οικείας Αποκεντρωμένης Διοίκησης. Από την κατεδάφιση εξαιρούνται κτίσματα και

κατασκευάσματα που τελούν υπό την προστασία του Υπουργείου Πολιτισμού και Αθλητισμού, καθώς και κατασκευές ή κτίσματα που έχουν ήδη κηρυχθεί προστατευόμενα ή διατηρητέα με απόφαση αρμόδιας αρχής. Ενώσω εκκρεμεί η διαδικασία κήρυξης αυτών ως προστατευομένων ή διατηρητέων, αναστέλλεται η έκδοση ή η εκτέλεση εκδοθέντος πρωτοκόλλου κατεδάφισης.

5. Αν δεν μπορεί να διαπιστωθεί η ταυτότητα του προσώπου που κατέλαβε την κοινόχρηστη έκταση και ανήγειρε ή κάνει χρήση της παράνομης κατασκευής, η αρμόδια Κτηματική Υπηρεσία δημοσιεύει πρόσκληση προς οποιονδήποτε γνωρίζει σχετικά να γνωστοποιήσει στην υπηρεσία την ταυτότητά του. Η πρόσκληση αναρτάται στην ιστοσελίδα του Υπουργείου Οικονομικών και δημοσιεύεται σε μία ημερήσια εφημερίδα με πανελλήνια κυκλοφορία και μία ημερήσια ή εβδομαδιαία εφημερίδα, που εκδίδεται στην έδρα του οικείου Δήμου ή της περιφερειακής ενότητας, αν στο Δήμο δεν εκδίδεται τέτοια εφημερίδα. Μετά την άπρακτη πάροδο τριάντα (30) ημερών από την τελευταία δημοσίευση, το πρωτόκολλο εκδίδεται κατά αγνώστου και τοιχοκολλάται στην προς κατεδάφιση κατασκευή και στο κατάστημα του οικείου Δήμου. Η συντασσόμενη έκθεση αποστέλλεται στην Κτηματική Υπηρεσία. Αν είναι άγνωστη η διεύθυνση κατοικίας ή διαμονής του προσώπου προς το οποίο κοινοποιείται το πρωτόκολλο ή αν αυτό είναι κάτοικος αλλοδαπής, η κοινοποίηση γίνεται σύμφωνα με την παρ. 2 του άρθρου 84 του Κ.Ε.Δ.Ε..

6. Αν μέσα σε προθεσμία τριάντα (30) ημερών από την τελευταία κοινοποίηση του πρωτοκόλλου ή την τοιχοκόλλησή του δεν κατεδαφιστεί η αυθαίρετη κατασκευή, ειδοποιείται για την κατεδάφιση η οικεία Αποκεντρωμένη Διοίκηση, ο Γενικός Γραμματέας της οποίας έχει την ευθύνη γι αυτή. Σε περίπτωση αδυναμίας, ο Γενικός Γραμματέας της Αποκεντρωμένης Διοίκησης ζητά την τεχνική υποστήριξη της οικείας Περιφέρειας, η Τεχνική Υπηρεσία της οποίας υποχρεούται να προβεί στην κατεδάφιση. Το πρωτόκολλο ισχύει ως άδεια κατεδάφισης της αρμόδιας αρχής και η σχετική δαπάνη βαρύνει εις ολόκληρο το χρήστη και αυτόν που παράνομα προέβη στην κατασκευή που πρόκειται να κατεδαφιστεί, βεβαιώνεται δε και εισπράττεται σύμφωνα με τις διατάξεις του Κ.Ε.Δ.Ε..

7. Όλα τα μέτρα προστασίας που αφορούν αυθαίρετη χρήση ή κατασκευές χωρίς άδεια ή με υπέρβαση αυτής μέσα στη θάλασσα ή σε χερσαία ζώνη λιμένα εκδίδονται ύστερα από πρόταση του Φορέα Διαχείρισης ή, αν δεν υπάρχει, της αρμόδιας Λιμενικής Αρχής συνοδευόμενη από τα στοιχεία του αυθαίρετου κατόχου ή χρήστη και σκαρίφημα του καταληφθέντος χώρου, αν δε συντρέχει περίπτωση εφαρμογής της παρ. 4, τοιχοκολλάται επιπλέον και στο αρμόδιο Λιμεναρχείο. Αν από τις κατασκευές της παρ. 4 προκύπτει άμεσος και κατεπείγων κίνδυνος για την ασφάλεια της ναυσιπλοΐας, το πρωτόκολλο κατεδάφισης εκτελείται μετά την πάροδο προθεσμίας επτά (7) ημερών από την τοιχοκόλληση στο Λιμεναρχείο.

8. Για ζητήματα που δεν ρυθμίζονται ειδικά στο παρόν άρθρο εφαρμόζονται αναλόγως οι διατάξεις περί προστασίας δημόσιων κτημάτων, εφόσον δεν αντίκεινται στις διατάξεις του παρόντος νόμου.

9. Οι δημοτικές αρχές που παραχώρησαν την απλή χρήση αιγιαλού, παραλίας, όχθης, παρόχθιας ζώνης, υδάτινου στοιχείου, πυθμένα και υπεδάφους του βυθού θάλασσας, λιμνοθάλασσας, λίμνης και κοίτης πλεύσιμου ποταμού υποχρεούνται να αναφέρουν αμελλητί στην αρμόδια Κτηματική Υπηρεσία αυθαίρετες κατασκευές ή χρήσεις επί των κοινόχρηστων χώρων του παρόντος, οι οποίες υποπίπτουν στην αντίληψή τους. Τις ίδιες υποχρεώσεις έχουν και οι Φορείς Διαχείρισης για τις περιοχές αιγιαλού, παραλίας, όχθης, παρόχθιας ζώνης, υδάτινου στοιχείου, πυθμένα και υπεδάφους του βυθού θάλασσας, λιμνοθάλασσας, λίμνης και κοίτης πλεύσιμου ποταμού, χερσαίας και θαλάσσιας ζώνης λιμένα της αρμοδιότητάς τους. Η παράβαση της υποχρέωσης αυτής συνιστά το πειθαρχικό αδίκημα της παράβασης καθήκοντος, όπως προβλέπεται και τιμωρείται από τις οικείες για ένα έκαστο εξ αυτών διατάξεις.».

Άρθρο 40

Τροποποίηση του άρθρου 29 του ν. 2971/2001

Η παρ. 3 του άρθρου 29 του ν. 2971/2001 αντικαθίσταται ως εξής:

«3. Τρίτος που, κατά παράβαση της περίπτ. α' της παρ. 6 του άρθρου 15, μεταβιβάζει μερικά ή ολικά το δικαίωμα, που αποκτά με την πράξη παραχώρησης, σε άλλον ή συνάπτει οποιαδήποτε σχέση γι' αυτό με ή χωρίς αντάλλαγμα, τιμωρείται με την ποινή της παρ. 1 και, αν το δικαίωμα αφορά έργα ή λιμενικές εγκαταστάσεις, και με πρόστιμο ισόποσο με το λιμενικό τέλος, που καταβάλλεται στον πλησιέστερο λιμένα για τη χρήση παρόμοιων έργων ή λιμενικών εγκαταστάσεων, το οποίο βεβαιώνεται σε βάρος του

αυθαίρετου χρήστη και του αρχικού παραχωρησιούχου, οι οποίοι ευθύνονται εις ολόκληρο για την καταβολή του, με απόφαση, άμεσα εκτελεστή, της αρμόδιας λιμενικής αρχής, και εισπράττεται σύμφωνα με της διατάξεις του Κ.Ε.Δ.Ε.».

Άρθρο 41 **Τελικές Διατάξεις**

.Μέσα σε προθεσμία έξι (6) μηνών από την έναρξη ισχύος του παρόντος, κατεδαφίζονται όλες οι παράνομες κατασκευές που εμποδίζουν την ελεύθερη πρόσβαση στον αιγιαλό και την παραλία.

Άρθρο 42 **Μεταβατικές Διατάξεις**

1.Μέχρι την έκδοση των κανονιστικών πράξεων για τις οποίες χορηγείται εξουσιοδότηση με τις διατάξεις του ν.2971/2001, όπως τροποποιούνται ή προστίθενται στο ν. 2971/2001 με τις διατάξεις του παρόντος Μέρους, εξακολουθούν να ισχύουν οι υφιστάμενες κανονιστικές πράξεις, που έχουν εκδοθεί σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία.

2. Εκκρεμείς, κατά την έναρξη ισχύος του παρόντος, αιτήσεις για τη διατήρηση έργων και κατασκευών και περαιτέρω παραχώρηση εξετάζονται κατά τις διατάξεις που ίσχυαν κατά το χρόνο υποβολής τους. Σε περίπτωση που ο ενδιαφερόμενος επιθυμεί να εξετασθεί η αίτησή του με τις διατάξεις του παρόντος Μέρους υποβάλλει σχετικό αίτημα εντός τρίμηνης αποκλειστικής προθεσμίας από την έναρξη ισχύος του παρόντος.

3.Παραχωρήσεις απλής χρήσης αιγιαλού, παραλίας, όχθης, παρόχθιας ζώνης, υδάτινου στοιχείου, πυθμένα και υπεδάφους του βυθού της θάλασσας, λιμνοθάλασσας, λίμνης και κοίτης πλεύσιμου ποταμού, που έχουν γίνει με υπουργικές αποφάσεις που εκδόθηκαν κατ' εξουσιοδότηση του άρθρου 13 του ν. 2971/2001 όπως ίσχυε πριν από την τροποποίησή του με τον παρόντα νόμο, εξακολουθούν να ισχύουν μέχρι τη λήξη τους.

4.Άδειες παραχώρησης χρήσης για την κατασκευή έργου επί του αιγιαλού, της παραλίας, της όχθης, της παρόχθιας ζώνης, του υδάτινου στοιχείου, του πυθμένα και του υπεδάφους του βυθού της θάλασσας, λιμνοθάλασσας, λίμνης και της κοίτης πλεύσιμου ποταμού, που εκδόθηκαν μέχρι την έναρξη ισχύος του παρόντος σύμφωνα με το άρθρο 14 του ν. 2971/2001 εξακολουθούν να ισχύουν μέχρι τη λήξη τους.

5.Για την επισκευή και συντήρηση των εγκαταστάσεων των παρ. 1, 2 και 3 του άρθρου 14 του ν.2971/2001, όπως αυτό τροποποιείται με τον παρόντα νόμο, τα οποία είχαν κατασκευαστεί στον αιγιαλό, όχθη, παρόχθια ζώνη, υδάτινο στοιχείο, πυθμένα και υπεδάφος του βυθού της θάλασσας, λιμνοθάλασσας, λίμνης και κοίτης πλεύσιμου ποταμού, πριν από την έναρξη ισχύος του παρόντος, και για τα οποία κατά το χρόνο κατασκευής τους δεν υπήρχε η υποχρέωση έκδοσης Απόφασης Έγκρισης Περιβαλλοντικών Όρων (Α.Ε.Π.Ο), υποβάλλονται μέσα σε δύο (2) έτη από την έναρξη ισχύος του παρόντος τα απαιτούμενα δικαιολογητικά, προκειμένου να εκδοθεί Α.Ε.Π.Ο.

6. Έργα καθαρισμού – αποκατάστασης λειτουργικών βαθών λιμενικών εγκαταστάσεων της παρ. 13 του άρθρου 14 του ν.2971/2001, που έχουν γίνει πριν από την έναρξη ισχύος του παρόντος, μπορεί να πραγματοποιούνται με τη διαδικασία της παρ. 13 του άρθρου 14 του ν.2971/2001, όπως τροποποιείται με τον παρόντα νόμο, εφόσον υποβληθούν, μέσα σε προθεσμία δύο (2) ετών από την έναρξη ισχύος του παρόντος, οι σχετικές μελέτες για την έκδοση Α.Ε.Π.Ο.

7.Μέχρι την έκδοση των υπουργικών αποφάσεων του άρθρου 16Α, το αντάλλαγμα για τις παραχωρήσεις και η αποζημίωση αυθαίρετης χρήσης καθορίζονται σύμφωνα με τις διατάξεις των παρ. 1 και 2 του άρθρου 115 του από 11/12.11.1929 Π.Δ «περί διοικήσεως δημοσίων κτημάτων», το οποίο εκδόθηκε κατ' εξουσιοδότηση του άρθρου 2 του ν. 4266/1929 και αντικαταστάθηκε με το άρθρο 5 του ν. 5895/33, όπως περαιτέρω τροποποιήθηκε και συμπληρώθηκε με τα άρθρα 20 του α.ν 1540/38, 19 του α.ν 1919/39, 2 του α.ν 1925/51 και 5 παρ. 4 του α.ν 263/1968.

8. Εκκρεμείς κατά την ημέρα δημοσίευσης του παρόντος νόμου αιτήσεις της παρ. 3 του άρθρου 11 και των παρ. 9 και 10 ου άρθρου 27 του ν. 2971/2001, όπως ίσχυαν πριν την τροποποίησή τους με τον παρόντα νόμο, εξετάζονται κατά τις προϊσχύσασες διατάξεις. Σε περίπτωση που ο ενδιαφερόμενος επιθυμεί να

εξετασθεί η αίτησή του με τις διατάξεις του παρόντος Μέρους υποβάλλει σχετικό αίτημα εντός τρίμηνης αποκλειστικής προθεσμίας από την έναρξη ισχύος του παρόντος στην αρμόδια Κτηματική Υπηρεσία.

9. Η εξαίρεση από την παραχώρηση δικαιώματος απλής χρήσης αιγιαλού, με βάση το άρθρο 8 της ΔΔΠ0007378/0454ΒΕΞ2017/11.5.2017 κοινής απόφασης των Υπουργών Εσωτερικών, Οικονομικών και Περιβάλλοντος και Ενέργειας «Καθορισμός όρων, προϋποθέσεων, τεχνικών θεμάτων, αναγκαίων λεπτομερειών και διαδικασίας για την παραχώρηση απλής χρήσης αιγιαλού, παραλίας, όχθης και παρόχθιας ζώνης μεγάλων λιμνών και πλεύσιμων ποταμών», (Β' 1636), εξακολουθεί να ισχύει.

10. Μετά την έκδοση των υπουργικών αποφάσεων που προβλέπονται στις παρ. 2 και 3 του άρθρου 14Α καταργείται το άρθρο 51 του ν. 4599/2019 (Α' 40) και η αδειοδότηση των έργων που αναφέρονται στο άρθρο αυτό γίνεται στο εξής σύμφωνα με το άρθρο 14Α. Οι φάκελοι που έχουν κατατεθεί για την αδειοδότηση σύμφωνα με το άρθρο 51 του ν.4599/2019 μπορεί να συμπληρωθεί μέσα σε τρεις (3) μήνες από την έναρξη ισχύος των αποφάσεων των παρ. 2 και 3 του άρθρου 14Α.

11. Κατά των αποφάσεων επανακαθορισμού της οριογραμμής αιγιαλού, παραλίας και παλαιού αιγιαλού που έχουν εκδοθεί μέχρι την έναρξη ισχύος της παραγράφου 4 του άρθρου 7^Α του ν. 2971/2001, που προστίθεται με το άρθρο 26 του παρόντος, επιτρέπεται η υποβολή ενδικοφανούς προσφυγής ενώπιον της Δευτεροβάθμιας Επιτροπής, εντός αποκλειστικής προθεσμίας έξι (6) μηνών από την έναρξη ισχύος του παρόντος.

ΜΕΡΟΣ ΠΕΜΠΤΟ

Λοιπές διατάξεις αρμοδιότητας του Υπουργείου Οικονομικών

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α'

Ρυθμίσεις για το Νομικό Συμβούλιο του Κράτους

Άρθρο 43

Απλούστευση διαδικασιών στο Νομικό Συμβούλιο του Κράτους

1. Η παρ. 1 του άρθρου 6 του ν. 3086/2002 (Α' 324), όπως ισχύει, αντικαθίσταται ως εξής:

«1. Οι Τριμελείς Επιτροπές γνωμοδοτούν για:

α) τη συμβιβαστική επίλυση διαφορών ή αναγνώριση απαιτήσεων κατά του Δημοσίου, τη μη άσκηση αγωγών ή άλλων ένδικων βοηθημάτων από το Δημόσιο, την παραίτηση από αγωγές ή άλλα ένδικα βοηθήματα, που ασκήθηκαν από αυτό, την αποδοχή αγωγών ή άλλων ένδικων βοηθημάτων που ασκήθηκαν κατά του Δημοσίου, εφόσον η υπόθεση υπάγεται γενικά στην καθ' ύλη αρμοδιότητα του Ειρηνοδικείου, του Μονομελούς Πρωτοδικείου και του Μονομελούς Διοικητικού Πρωτοδικείου. Το αυτό ισχύει και για υποθέσεις, που υπάγονται στην καθ' ύλη αρμοδιότητα και κάθε άλλου δικαστηρίου, εφόσον το αντικείμενο της διαφοράς, ανεξάρτητα από το χαρακτήρα της ως ιδιωτικής ή διοικητικής, δεν υπερβαίνει το ποσό της καθ' ύλη αρμοδιότητας του Μονομελούς Πρωτοδικείου,

β) τη μη άσκηση ένδικων μέσων κατά δικαστικών αποφάσεων, που έχουν εκδοθεί, και την παραίτηση από ένδικα μέσα, που έχουν ασκηθεί, ανεξάρτητα από το αντικείμενο ή το ποσό της διαφοράς,

γ) τη μη άσκηση ανακοπής κατά πίνακα κατάταξης δανειστών, εφόσον η διαφορά μεταξύ του ποσού των αναγγελθεισών απαιτήσεων του Δημοσίου ή του συνολικού εκπλειστηριάσματος αφενός και του ποσού της κατάταξης του Δημοσίου αφετέρου υπερβαίνει το ποσό των εξήντα χιλιάδων (60.000) ευρώ.

Κατ' εξαίρεση, οι Τριμελείς Επιτροπές αποφαινόμενες με σχετική Πράξη, που χρονολογείται και υπογράφεται από τα μέλη που τις συγκροτούν, χωρίς να ακολουθείται η διαδικασία εισήγησης και πρακτικού στις εξής περιπτώσεις: αα) για τη μη άσκηση ένδικων μέσων κατά αποφάσεων των τακτικών διοικητικών δικαστηρίων, εφόσον δεν μπορεί να ασκηθεί παραδεκτά, λόγω του ποσού της διαφοράς, έφεση ή αίτηση αναίρεσης, και δεν συντρέχουν λόγοι για την κατ' εξαίρεση άσκησή τους, ββ) για τη μη άσκηση ένδικων μέσων επί φορολογικών και τελωνειακών υποθέσεων και υποθέσεων εκτέλεσης (κοινής και διοικητικής), γγ) για τη μη άσκηση ένδικων μέσων κατά αποφάσεων πολιτικών δικαστηρίων, εφόσον το αντικείμενο της διαφοράς δεν υπερβαίνει το συνολικό ποσό των δέκα πέντε χιλιάδων (15.000) ευρώ κατά κεφάλαιο, ανά διάδικο γενικά ή ανά δανειολήπτη στις περιπτώσεις αποφάσεων που εκδόθηκαν επί αγωγών που ερείδονται στις διατάξεις των άρθρων 1 και 11 του ν.2322/1995 (Α' 143) και των υπουργικών αποφάσεων που εκδόθηκαν κατ' εξουσιοδότηση αυτών, δδ) για τη μη άσκηση ανακοπής κατά δηλώσεων τρίτων, οι οποίες υποβάλλονται